TÜRK-İŞ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU YAYIN ORGANI

KASIM : 1979 SAYI : 128

Hâtırana saygılı, ideallerine bağlıyız...

TÜRK-İŞ'İN PARLAMENTO'DAN BEKLEDİKLERİ

DENİZCİER
WASHİNGTON
VE
MADRİD'DEKİ

AYLIK
EĞİTİM
VE
MESLEK
DERGİSİ

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE
İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
YAYIN
ORGANIDIR

DERGİMİZ,
BASIN AHLAK
YASASINA UYAR

KASIM
1979
SAYI : 128

●

SAHİBİ :
TÜRKİYE
İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
ADINA
GENEL BAŞKAN
İBRAHİM DENİZCİER

●

MÜESSESE
MÜDÜRÜ :
GENEL
TEŞKİLATLANDIRMA
SEKRETERİ
ORHAN ERÇELİK

●

SORUMLU
YAZI İŞLERİ
MÜDÜRÜ :
HÜSEYİN EKMEKÇİOĞLU

●

İDARE VE YAZIŞMA ADRESİ :
TÜRK-İŞ
GENEL MERKEZİ
BASIN VE HALKLA
İLİŞKİLER BÜROSU
BAYINDIR SOKAK No. 10
17 91 34 - 18 10 09

●

DİZGİ VE BASKI :
DEMİRCİOĞLU
MATBAACILIK
17 30 51 - ANKARA

●

KAPAK VE MİZANPAJ :
GRAFİK STÜDYO S
29 70 46 - ANKARA

içindekiler

ASLAN SİVRİ ŞEHİT EDİLDİ

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu Üyesi ve DOKGEMİ-İŞ Sendikası Genel Başkanı Aslan SİVRİ, 8 Kasım Perşembe günü, İstanbul'da evinden görevine giderken, üç saldırganın otomatik tüfeklerle açtığı ateş sonucu, şehit edildi.

Aslan SİVRİ'nin öldürülmesi olayı üzerine toplanan TÜRK-İŞ İcra Yönetim Kurulları, bu alçak saldırıyı lânetliyen birer bildiri yayınladı.

Dergimiz baskıdayken, meydana gelen bu üzücü olayla ilgili ayrıntılı bilgiye gelecek sayımızda yer verilecektir.

ATATÜRK'Ü TANIMAK

Sayın Okurlarımız,

TÜRK devletinin banisi milletimizin eşsiz ve fedakâr sadık hadimi Ulu Önder Atatürk'ün aramızdan edebiyen ayrılışının 41. yılını büyük acılarla idrak ediyoruz.

ATATÜRK'ü ölüm günlerinde anmak, yaşamak ve yaşatmak bir bakıma gelenek haline geldi. Oysa, Atatürk'ü sürekli yaşamak, yaşatmak ve eserlerini yüce milletimize sık sık tanıtarak benimsetmek zorundayız. Yukarıda ilk paragrafta belirttiğimiz bugünkü neslin anlaması oldukça zor olan sözleri, şimdi kendisini rahmetle andığımız İkinci Cumhurbaşkanı İsmet İnönü Atatürk'le ilgili olarak söylemiştir. İsmet Paşa'nın sözlerini yeniden tekrarlamak gerekirse, devletimizin kurucusu milletimizin koruyucusu Atatürk demek gerekir. Nitekim, bunalım ve buhran dönemlerinde kesinlikle varılan yargı Atatürk'ten uzaklaşmanın, Atatürk'ü anlamamanın ya da Atatürk'ü gerektiği gibi yeni kuşaklara tanıtamamanın buhranlara ve bunalımlara vesile olduğu şeklinde düğümlenip kalmaktadır.

ATATÜRK'ü tanıyabilmenin, onu anlayabilmenin çeşitli yolları ve yöntemleri vardır. Önce Atatürk'ün nukunu, büyük nutkunu iyice okumak sindire sindire benimsemek gerektiğine işaret etmeliyiz.

CUMHURİYETİMİZİN kurucusu yeni ve modern Türk devletinin ilk Cumhurbaşkanı, Kurtuluş Savaşlarının Başkumandanı Atatürk askerlikte olduğu kadar devlet idaresinde de eşi bulunmayan bir dahi olduğunu bütün dünyaya gerek sağlığında gerekse ölümünden sonra çeşitli nedenlerle ispat etmiş eşsiz bir insandı. Atatürk, 10. Yıl Nutkunun sonunu «Ne Mutlu Türk'üm Diyene» diyerek bitirdiği zaman Türkiye'nin devleti ve ülkesiyle bölünmez bütünlüğüne dikkati çekmiş ve Cumhuriyeti emanet ettiği kuşaklara seslenirken, devleti içten ve dıştan tehdit edecek tüm tehlikeleri işaret ederek sonunda bu engleri aşabilmek için «Muhtaç olunan kudretin, damarlardaki asil kanda» mevcut olduğunu belirlemiştir.

BÜTÜN dünyaya Türk Milletinin zekâsını, çalışkanlığını, üstün kabiliyetlerini açıkça haykırarak vurgulayan Atatürk'e lâyık olabilmenin şimdi zor şartları yaşayan ülkemiz insanları için önemli yanları da vardır. Ulusca elbirliği ederek birbirimizi sevip sayarak, hoşgörüyü toplumdaki fikir ayrıcalıklarına hakim kılarak engelleri yenebilmektir...

ULUSCA el birliği edildiği takdirde, dışa karşı kazanılan örnek başarıların içte de kazanılmaması mümkün değildir. Yurdumuzda anarşi, enflâsyon, ekonomik bunalım ve siyasi hayattaki anlaşmazlıkları çözebilmenin tek yolu Atatürk'ün üstün bir görüşle işaretlediği yolda birleşmektir: Bu yol, çağdaş uygarlık seviyesinin üstüne çıkabilme yoludur. Bunu başarabilmenin tek sırrı da Atatürk'ün önerilerine, öğütlerine kulak vererek, ulusça elbirliği etmektir.

KASIM aylarını içimiz buruk olarak anma, onun ölümsüz Türk büyüğünün anısına gözyaşı dökmek yerine, ona lâyık nesiller yetiştirebilme yolunda seferberliğe ayırmalıyız.

Saygılarımızla,

TÜRK-İŞ

TÜRK-İŞ GENEL BAŞKANI İBRAHİM DENİZCİER'İN CUMHURİYET VE KURBAN BAYRAMI MESAJI

«Sorunların bir azınlık hükümeti ile çözümlenebileceği yolundaki kuşkularımızı muhafaza ediyoruz.»

TÜRK-İŞ Genel Başkanı İbrahim DENİZCİER, Cumhuriyet ve Kurban Bayramları nedeniyle yayınladığı mesajında, çeşitli iç ve dış sorunlarımıza değinmiş ve «TÜRK-İŞ, Batı Demokrasilerinde örneği sık görülen azınlık hükümetini, ülke koşulları açısından çözüm yolu olarak görmemekte, ancak bir hükümet bunalımına karşı, düşünülebilir düzeyde saymaktadır.» demiştir.

DENİZCİER, yurtiçinde ve yurtdışındaki işçilerimizle Kıbrıs'lı soydaşlarımızın da bayramlarını kutladığı bu mesajında, şunları söylemiştir :

«Büyük Atatürk'ün gösterdiği yolda, batı uygarlığına ulaşabilmek ve geri kalmışlık damgasını kopraıp atabilmek için durmadan çalışmaya muhtaç olduğumuz bu kalkınma sürecinde; Cumhuriyet ve Kurban Bayramlarının peşpeşe gelmesi nedeniyle 9 günlük bir tatile giriyoruz.

Ülkemizin içinde bulunduğu ağır sorunlar, bu sorunların çözümüne katkıda bulunacak güçlü ve güvenilir bir Hükümetin kurulabilmesi yolundaki ulusumuzun ortak arzusu ısrarla belirtilirken, iki büyük siyasi partimizin bir araya gelemeyişi yüzünden, bir azınlık hükümeti modeli denenmek istenmektedir.

TÜRK-İŞ, Batı Demokrasilerinde örneği sık görülen azınlık hükümetini ülke koşulları açısından çözüm yolu olarak görmemekte ancak, bir hükümet bunalımına karşı düşünülebilir saymaktadır. Ne var ki, içinde bulunulan çok ağır sorunların böylesine bir hükümetle çözümlenebileceği yolundaki kuşkularını da muhafaza etmektedir.

Cumhuriyet Bayramını bir kez daha idrak ederken, rejim düşmanlarının ilk hedef olarak seçtikleri, gençliğimizin ve ulusumuzun milli duygularını yoketme yolundaki gayretlerine ilâveten, seyrek de olsa, Bayrağa ve Milli Marşımıza karşı saygısızlığı körükleme çabalarına hep birlikte lâyık olduğu cevabı vermek zorundayız.

Büyük Türk Ulusu, bazı çevrelerin bayrak asma çağrılarına muhatap olacak bir zaafiyetin ve duyarsızlığın içinde görülemez. Cumhuriyet Bayramı, Cumhuriyeti koruma, demokratik rejime sahip çıkma bilinci içinde, vatan sevgisinin dalga dalga yurt sathına yayıldığı bir ortamda ve şanlı bayrağımızın gölgesinde kutlanacaktır. Bundan kimsenin kuşkusu olmamalıdır. Cumhuriyetin ve Parlamenter Demokrasimizin teminatlarından biri olan Türk işçisi ve TÜRK-İŞ Topluluğu, Atatürk ideallerine olan bağlılığı ile her zaman bu çizgide kalacaktır.

PARLÂMENTODAN İSTEKLERİMİZ

Bunun yanında, yeni yasama döneminde parlamentomuzun ciddi ve hızlı bir çalışmaya girmesini istiyoruz. Artık yüce parlamento, çekişme ve didişme yeri olmaktan mutlaka çıkarılmalı, tüm kesimleri ilgilendiren sosyal içerikli yasa teklifleri derhal ele alınırken, huzurlu bir yaşam ortamı için gerekli yasal önlemler peşpeşe çıkarılmalıdır.

Meclislerin çalışmaya başlamasıyla, başkan ve komisyon seçimlerinde zaman harcanmamalı, verimli bir çalışma temposuna derhal geçilebilmesi için ulusumuzun özlemleri doğrultusunda, siyasi parti grupları elbirliği yapmalıdır.

En az geçim indirimi ve vergi adaletinin yanısıra, ekonominin temel bir sorunu olan enflâsyonun kontrol altına alınması ve kira konusunda vatandaşın çaresizliğini giderici önlemler istiyoruz. Yığınların özlemi olan bu isteklerin ısrarlı takipçisiyiz.

Kamu iktisadi teşebbüslerini siyasi partilerin çiftliği olmaktan kurtaracak reorganizasyonla, işçilerin etkin biçimde bu kuruluşlarda yönetime katılmasını sağlayacak yasa da, daha fazla savsaklanmadan çıkarılmalıdır.

Sayıları 9 milyonu aşan tarım ve orman işçisinin güvenceye kavuşmasını öngören Tarım İş Yasası ve yurt dışındaki işçilerimizin ihtiyaçlarını karşılayamayan 2147 sayılı yasanın isteklere cevap verir hâle getirilmesini sağlayacak düzenlemenin yanısıra, TÜRK-İŞ olarak Meclislere sunduğumuz diğer sosyal içerikli 35 yasa teklifinin kısa zamanda çıkarılmasını istiyoruz. Aldıkları para ile artık geçinme imkânlarını yitiren emekli, dul ve yetimlerin insanca yaşayabilecek bir ücret düzeyine getirilmeleri, kamu kuruluşlarında 220 bin çalışanı tedirgin eden memurlaştırma gibi, kazanılmış işçi haklarını ortadan kaldırıcı tasarruflara son verilmesini önemle istiyoruz ve buna izin vermeyeceğimizi bir kez daha ilân ediyoruz.

İŞSİZLİK VE ANARŞİ

Türk Ulusu, ülkemizde milyonlarla ifade edilen bir işsizler ordusu varken, bayramların sevinci ve mutluluğunu tam yaşayamamaktadır. İşsizliğin önlenmesi yolunda çok etkin önlemler alınması, yeni istihdam sahalarının açılması, işyerlerinin kapanmasına ve kapasite düşürmesine neden olan enerji yetersizliği karşısında süratle yeni üretim kaynakları aranması, ısrarla belirttiğimiz konuların başında yer almaktadır.

Anarşi, devleti ve rejimi tüm ağırlığıyla tehdit etmektedir. Suçluların aylarca süren mahkemeleri, ceza kanununun yeni şartlar karşısında yetersizliği, adli mekanizmanın anarşinin bugünkü boyutları karşısında ağır işleyişi, parlamentomuzun yeni önlemleri getirmesini zorunlu kılmaktadır. Şayet, yasalarımız araba çalanın 15 yıl, adam öldürenin 7 yıl hapsini öngörüyorsa, müeyyidelerin caydırıcılığından bahsedilemez ve anarşinin önünü almak bir ölçüde mümkün olamaz.

KIBRIS VE YUNANİSTAN

Ülkemizde meydana gelen olumsuz gelişmeler, kısa sürede yavru vatan Kıbrıs'ın siyasal ve toplumsal yapısına da yansımaktadır.

Uluslararası ilişkilerimizi büyük çapta etkileyen Kıbrıs konusunda, tüm siyasal partilerimizin bugün bile ortak bir görüşe varamayışları, Türk tezinin savunulmasında aksaklıklar yaratmakta, komşumuz Yunanistan ise, bundan yararlanmanın çabası içine girmektedir.

En güç günlerinde bile dış tehlikelere karşı tek yürek, tek yumruk haline gelmesini bilen Türk Ulusu, temelde Kıbrıs'taki siyasal ve coğrafi durumdan kaynaklanan hırçınlık karşısında ağırbaşlılığını korumaktadır. Ulusumuz, başta şanlı ordumuz olmak üzere, ulusal çıkarlarımızdan en küçük bir taviz vermemeye kararlıdır. Ne Kıbrıs, ne Ege denizinde Yunan hayallerinin gerçekleşmesi söz konusu olmayacaktır.

YURT DIŞINDAKİ İŞÇİLERİMİZ

Halen 30 ayrı ülkede çalışan ve sayıları 2 milyonu aşan işçi kardeşlerimizin içinde bulundukları çeşitli sıkıntıların yakın takipçisi olan TÜRK-İŞ, bu ülkelerle yapılan sosyal güvenlik anlaşmalarındaki aksaklıkları ve noksanları zamanında hükümetlere duyurmaktadır. Bu arada, TÜRK-İŞ'le Federal Alman Sendikalar Birliği (DGB) nin ortak girişimleri sonunda, bu ülkede çalışan işçilerimizin eş ve çocuklarına yasal yoldan yeni çalışma ve yerleşme olanakları tanınmış olması, bir büyük sorunu ortadan kaldırmıştır.

Ülkemizin kalkınmasına büyük katkıda bulunan yurt dışındaki işçilerimizin eş ve çocuklarının diğer sorunları da daha ciddi biçimde ele alınmalıdır.

Yurtdışındaki çocuklarımızın Türk kültür ve geleneklerinden kopmadan eğitimlerini sürdürebilmeleri için yoğun bir çalışma yapılması zorunludur.

Ayrıca, yurt dışındaki işçilerimizin gümrük kapılarında karşılaştıkları güçlükler ise yıllardır çözümlenememiştir.

Bu duygular içinde, barış, kardeşlik, sevgi ve saygının egemen olacağı nice bayramlara ulaşmamız dileğiyle Cumhuriyet ve Kurban Bayramınızı kutluyor, saygılar sunuyorum.»

TÜRK-İŞ İCRA KURULU'NUN SON SİYASÎ GELİŞMELERE İLİŞKİN BİLDİRİSİ

Genel Başkan, Türkiye'nin sorunlarının geniş tabanlı bir hükümetle çözüme kavuşabileceğini belirtti...

TÜRK-İŞ İcra Kurulu, Ecevit Hükümetinin istifasından sonra ortaya çıkan siyasi gelişmelerle ilgili değerlendirme toplantısını tamamlamış, varılan sonuçların İcra Kurulu adına Genel Başkan İbrahim DENİZCİER tarafından kamuoyuna açıklanması kararlaştırılmıştır.

TÜRK-İŞ İcra Kurulu adına Genel Başkan İbrahim DENİZCİER'in yaptığı açıklama özetle şöyledir :

«Ülkemizin zor koşullar içinde olduğu bir dönemde yapılan Cumhuriyet Senatosu üçte bir yenileme ve milletvekili ara seçimlerine, olumsuz propagandalara ve tüm yıldırma kampanyalarına karşın katılma oranının yüzde 77 ye varmış olması büyük bir memnuniyetle karşılanmıştır. İcra Kurulumuz, tüm ağır şartlara rağmen oldukça yüksek sayılabilecek bu katılma oranından dolayı, demokrasiye yürekten bağlı Türk ulusunun seçimlere ilgisini her türlü övgüye layık görmektedir. **Kim ne derse desin, Türk ulusunun** demokrasiden vazgeçmeyeceği böylece bir kez daha kanıtlanmış bulunmaktadır.

GÜÇLÜ HÜKÜMET İSTİYORUZ...

Ülke, ekonomik, politik ve sosyal bir bunalım dönemi yaşamaktadır. Her türlü önleme rağmen, anarşi durdurulamamıştır. Ayrıca, bazı komşu ülkelerde dünya barışını açıktan tehdit eder boyutlara ulaşmış huzursuzluklar göz önündedir. İşte böyle bir dönemde işbaşına gelecek zayıf hükümetler yerine, geniş tabana dayalı, güçlü, güvenilir, gereken kararları cesaretle alabilecek ve bu kararları ulus çıkarları yararına uyguluyabilecek hükümetlere ihtiyaç vardır. Hayat pahalılığını durduracak, enflasyon hızını yavaşlatacak, dar ve sabit gelirlilere rahat bir nefes aldıracak kudrette parlamento çoğunluğunun desteğine sahip bir hükümetin görev başına gelmesini istemek ve bu isteğimizi tüm ilgili ve yetkililere kamuoyu önünde duyurmak TÜRK-İŞ'in milli ve şerefli görevleri arasında yer almaktadır.

Siyasi partiler, seçimlerde hangi sonucu almış olurlarsa olsunlar bunu ulusun hür iradesinin tecellisi olarak benimsemek ve kendilerini parlamentonun yeni dengesine uydurmak ve alıştırmak zorundadırlar.»

BUNALIMLARDAN ÇIKILMALIDIR...

TÜRK-İŞ Genel Başkanı DENİZCİER, yeni hükümetin oluşmasında siyasi partilerimize düşen görevleri ve parlamento - nun yeni yasama döneminden TÜRK-İŞ olarak neler beklediği konularını da sıraladığı açıklamasında devamla demiştir ki:

«TÜRK-İŞ İcra **Kurulu, bu an**layıştan hareketle, ülkenin karşı karşıya olduğu sorunların çözümünü başarabilecek güçlü hükümetin parlamento içinden çıkarılmasından yanadır. Demokrasinin vazgeçilmez birer unsuru olan siyasi partilerimizi, Atatürk ilkelerine bağlı ve ideallerine saygılı şekilde görüş birliği içinde böyle güçlü bir hükümetin çıkarılmasında gönül ve işbirliğine davet ediyoruz. Ancak, böyle bir hükümet Türkiye'nin sorunlarını çözebilir. zayıflayan devlet otoritesini yeniden kurabilir ve ülkemizin hakkı olan saygınlığını içte ve dışta yeniden kazandırabilir.

Siyasi partilerimizin seçimler sırasında gösterdikleri bu olgunluğu ve demokrasiye olan inanç ve bağlılıklarını süratle kurulması özlenen yeni hükü-

metin oluşturulmasında da ortaya koyacaklarına inanıyoruz.

Geçirdiğimiz bunalım dönemlerine bir yenisi eklenmeden, Türkiye'de güçlü bir hükümet hemen kurulmalıdır. Yaşadığımız bu kritik dönemde ağır sorunlarımızı görevi emaneten yürütecek bir hükümet ya da hükümetler değil, ülke çıkarları için gerekli kararları cesaretle alabilecek ve uygulayabilecek güçlü hükümetler çözebilir. Türkiye, artık bir bunalımlar ülkesi o'maktan kurtarılmalı ve bu darboğazlardan hızla çıkarılmalıdır.»

LAF DEĞİL, İŞ İSTİYORUZ...

Siyasi çekişmelerin vatandaş üzerinde bıkkınlık yarattığına da işaret eden Genel Başkan DENİZCİER, daha sonra şunları söylemiştir :

«Siyasi çekişmelere ve boş lafa kanıksayan, fakat bu bıkkınlığını olgun bir suskunlukla karşılayan milletimizin lafla zaman kaybına değil, işe ve refaha ihtiyacı vardır. Yeni yasama döneminin hemen başında ise, parlamentonun başta gelen görevlerinden biri milli bütçeyi hazırlamak olacaktır. Kalkınma hızının sıfıra yaklaştığı, gizli ve açık işsizliğin tehlikeli boyutlara ulaştığı bu dönemde, ülkenin bütçesiz yönetimi kalkınmayı daha da gerileteceği gibi, ağır sorunların çözümü ve özellikle ülkeyi son derece rahatsız eden anarşi ve terörün önlenmesi de mümkün olamıyacaktır.

Bugünkü parlamento aritmetiğinin, arzulanan güçlü bir hükümeti kendi bünyesinden nasıl çıkarabileceği konusu, yine yüce parlamentonun bileceği ve başaracağı bir iştir. TÜRK-İŞ olarak buna inanıyoruz ki, güçlü bir hükümet, zayıflayan devlet otoritesini yeniden iade edeceği gibi, geçen dönemdeki kısır çekişmeler yüzünden çıkarılamayan ya da kadük olan tasarıların bir an önce yasalaşmasını sağlayabilir.

Tüm bunların dışında, 1980 yılında kamu kesimi ile TÜRK-İŞ arasında yaklaşık 800 bin işçiyi kapsayan büyük toplu iş sözleşmeleri akdedilecektir. İstenmeyen hükümetin bunalımları ve bütçesiz devlet kurumları ile bu sözleşmelerin yapılamaması yüzünden sosyal barış büyük ölçüde zedelenecek, üretici kamu kuruluşları işleyemez hale gelecektir.»

Yeni yasama döneminde işçi kesiminin ve ulusun parlamentodan beklediklerini de bu açıklamasında dile getiren TÜRK-İŞ Genel Başkanı sözlerini şöyle tamamlamıştır :

«Ülkemizdeki gelir dağılımı adaletsizliğini her geçen gün dar ve sabit gelirliler aleyhine körükleyen vergi reformunun kapsamlı bir yasa ile giderilmesini TÜRK-İŞ olarak bu yasama döneminde sabırsızlıkla beklemekteyiz. Bunun yanında, 8 milyon çalışanı ilgilendiren tarım ve orman iş yasası ve tam gün yasasının yeniden düzenlenmesi ve büyük bir kitle olan kiracı zümresini ezilmekten kurtaran yeni kira kanunu ile konut probleminin çözümünü sağlıyacak yasaların da çıkarılmasını önemle istemekteyiz.

Tüm bu nedenlerle geniş tabanlı güçlü bir hükümet isteyen TÜRK-İŞ, Türkiye'deki sosyal ve ekonomik rahatsızlıkları giderecek ve çoğu kez bu rahatsızlıklardan kaynaklanan anarşiyi kökeninde kurutacak her olumlu çalışmayı tüm gücü ile destekleyecek ve bu çalışmaların yılmaz takipçisi olacaktır.»

GENİŞ TABANA DAYALI GÜÇLÜ VE GÜVENİLİR BİR HÜKÜMET İSTEYEN TÜRK-İŞ İCRA KURULU BAŞBAKAN ECEVİT'LE DAHA ÖNCE YAPILAN TOPLANTILARDAN BİRİNDE GÖRÜLÜYOR (Üstte)

Türkiye'nin sorunları ve...

ATATÜRK

TÜRKİYE, bugün açıkça belirtmek gerekirse, içte ve dışta büyük sorunlarla karşı karşıyadır. Dıştaki en büyük tehlike, şimdilik bir komşu ülkeden Ege sahillerini yeniden bir Yunan gölü haline getirmek isteyen komşumuz Yunanistan'dan gelir gibi görünmektedir.

ASLINDA, dünyanın en önemli stratejik bir bölgesi üzerinde yaşayan Milletimiz, bütün sınırlarında tehlikelerle karşı karşıya bulunmakta zaman zaman bu tehlikeler uluslararası emperyalizmin körüklediği boyutlara ulaşmaktadır. Türkiye, uluslararası anarşinin de, tekellerin de, teröristlerin de üzerinde at oynatmak istediği bir ülkedir. Doğal güzellikleri ve insanoğlu'nun yaşamayı arzu ettiği sürece her türlü nimeti kolaylıkla elde edebileceği, böylesine topraklar üzerinde çok yönlü uluslararası oyunlar düzenleneceğini bir bakıma yadırgamamak da gerekir. Ne var ki, bütün bu tehlikeler, bütün bu engeller milletimizin engin sağduyusu ve büyük vatanperverliği ile kolayca aşılabilir. Şimdiye kadar kolayca aşılabilmiştir

TÜRKİYE'NİN böylesine zor günlerini Atatürk'ü anmadan, onu yaşamadan daha açık bir deyişle Atatürk'e dönmeden atlatması da pek kolay olamaz. Yurdumuzdaki çok partili siyasi hayatın verdiği imkânlardan yararlanarak Atatürk'ü büyük milletimizin gözünde küçük düşürmek isteyenler de, Atatürk'e başka ülkelerin liderlerini tercih edenler de yanıldıklarını dileriz ki, kısa zamanda anlamış olsunlar. Atatürk, bizim yaptığımız incelemeler, etüdler, okuduğumuz kitaplarla öğrenebildiğimiz kadarıyla dinde de, eğitimde de yozlaşmaya, yobazlaşmaya karşı çıkmış, lâik Türkiye Cumhuriyetini kurarken hurafelerden uzak kalınmasını gerekli görmüştür. Şimdi, 20. yüzyılı yaşarken onun ne kadar haklı olduğu, daha da iyi anlaşılmaktadır. Demokrasi, bir başkasının hürriyetinin başladığı sınırda insanın kendi hürriyetini sınırlıyabileceği rejimin adıdır. Oysa Türkiye'de bu kavram da dejenere edilmiş, hürriyetler, hürriyetlerin anarşisi haline dönüştürülmüştür. Hürriyetlerin özünü zedelemeden ülkenin bütünlüğünü koruyarak çağdaşlaşma hiç kuşkusuz mümkündür. Ancak bu çağdaşlaşma mânevi inançlara, milli duygulara ters düşecek bir biçimde olamaz. Nitekim, büyük önder çeşitli konuşmalarında bu noktaya dikkati çekmiş ve Türk milletinin «bolşevik, komünist» bir millet olamayacağını belirtirken de biz «dinine ve milliyetine bağlı büyük bir milletiz» demiştir.

ATATÜRK, çağların zor yetiştirdiği büyük bir dâhi, büyük bir kumandan, büyük bir devlet adamı idi. Onun sağlığında ortaya koyduğu prensip ve ilkeleri, şimdi de bütün tazeliği ile yaşamak ve yaşatmak zorundayız. Atatürkçülük daha önce de belirttiğimiz gibi ne dini duyguları korumaya, ne de milli duyguları yaşamaya engeldir. Atatürkçülüğü ya da Atatürk'e bağlılığı bu anlayışla kabullenmek, Cumhuriyetimizi ebediyen korumak ve milletimizi çağdaş uygarlık düzeyine ulaştırabilmek için Atatürk'ün direktiflerini yerine getirmek zorundayız. Bu da, Atatürk'ü anlamak ve öğrenmekle olur. Unutmayalım ki, Türkiye'nin en büyük Başöğretmeni de Atatürk'ün tâ kendisidir...

DİSK'İN İTİRAZI REDDEDİLDİ

İLO, ÜÇÜNCÜ AVRUPA BÖLGE KONFERANSINDA TÜRK-İŞ'İN TEMSİL YETKİSİ BİR KEZ DAHA KANITLANDI

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Üçüncü Avrupa Konferansı 15 - 25 Ekim tarihleri arasında Cenevre'de yapılmıştır.

Konferansa, 30 ülkeden hükümet, işçi ve işveren kesimlerinden olmak üzere 382 delege katılmış ve Avrupa'da istihdam sorunu, genç işçilerin meslekî eğitimi ile çalışma ortamının geliştirilmesi konuları ele alınmıştır.

Konferansa TÜRK-İŞ'i temsilen Genel Teşkilâtlandırma Sekreteri Orhan ERÇELİK başkanlığında, ÇİMSE-İŞ Sendikası Genel Başkanı Akif KESKİN, Maden Federasyonu Genel Başkan Vekili Nizamettin ÖZKAN ve ILO Yönetim Kurulu İşçi Yedek üyesi Kutay AKSEL katılmışlardır.

Konferansta delege ve kuruluşların temsil yetkilerine ait sorunları inceleyip kesin karara bağlayan (Yetki Komitesi)'ne DİSK itirazda bulunarak, Türk işçilerinin TÜRK-İŞ tarafından tek başına temsil edilemiyeceği iddiasıyla kendilerinin de yetkili olduklarını ileri sürmüştür. Yetki Komitesi, Türkiye'deki sendikal kuruluşların durumunu inceledikten sonra temsil yetkisinin «Kuşkusuz bir biçimde TÜRK-İŞ'e ait olduğunu» birkez daha onaylamış ve DİSK'in itirazını «Görüşmeye değmez» bularak reddetmiştir. DİSK'in bu konuya ilişkin bir itirazı bundan önceki bir toplantıda yine ayni gerekçeyle reddedilmişti.

Yetki Komitesi'nin reddi üzerine DİSK, Konferans İşçi Gurubu'na başvurarak, grupta bir konuşma yapma isteminde bulunmuştur. Bu öneri, Dünya Komünist Sendikalar Federasyonu (WFTU) üyesi ülke kuruluşlarınca destelenmiştir. Bu arada, Kıbrıs Rum Kesimi, Komünist Konfederasyonu (POE) temsilcisinin en büyük desteği sağladığı gözden kaçmamıştır. Ancak, İşçi Grub Divanı da bu isteği uygun bulmamıştır. Zira, İşçi Grubunda, asıl temsil yetkisi bulunan kuruluşun dışında ancak demokrasi dışı yönetimle idare edilen ülkelerin demokrasiyi savunan ve sürgünde bulunan sendika temsilcilerine söz verilmektedir.

TÜRK-İŞ'İN KONFERANSA SUNDUĞU VE KABUL EDİLEN ÖNERİSİ...

Çeşitli konularda Konferansa sunulan 12 karar tasarısından 7 tanesi görüşülerek karara bağlanmıştır. Bunlar arasında, TÜRK-İŞ'in sunduğu «Avrupa'daki Göçmen İşçiler Sorunu» karar tasarısı AET üyesi ülkelerin şiddetle karşı çıkmalarına rağmen, yurt dışında çalışan Türk işçilerinin lehine bazı hükümlerle kabul edilmiştir. Karar tasarısının olumlu yönde kabul edilmesi yolunda Türk Hükümeti Temsilcilerinin beklenen ilgiyi ve çabayı gösterme - mesi özellikle dikkati çekmiş - tir.

İLO 3. AVRUPA BÖLGE KONFERANSINA KATILAN TÜRK-İŞ DELEGASYONU, TEKNİK KOMİTE ÜYELERİ TOPLANTISINDA (Üstte) TÜRK-İŞ HEYETİNE BAŞKANLIK EDEN ERÇELİK GÖRÜŞMELERİ İZLİYOR. (Altta)

AVRUPA ÜÇÜNCÜ SENDİKAL MERKEZLER KONFERANSI

ILO Üçüncü Avrupa Bölge Konferansından önce, gündemde bulunan maddelerle ilgili, Avrupa ülkelerinde bulunan sendikal merkezler arasında karşılıklı bilgi alış - verişini sağlamak amacıyla düzenlenen Avrupa Üçüncü Sendikal Merkezler Konferansı, 12 - 13 Ekim tarihleri arasında yine Cenevre'de yapılmıştır.

İstişari nitelik taşıyan bu Konferansa, Avrupa ülkelerinden dileyen her Konfederasyon katılabilmektedir.

TÜRK-İŞ bu Konferansa, Genel Teşkilâtlandırma Sekreteri Orhan ERÇELİK Başkanlığında ÇİMSE-İŞ Sendikası Genel Başkanı Akif KESKİN, ÇİMSE-İŞ Sendikası Genel Sekreteri Veli EKER, YSE-İŞ Sendikası Genel Başkanı İsmet ACAR ve Kutay AKSEL'den oluşan bir heyetle katılmıştır.

Avrupa'da istihdam, genç işçilerin eğitimi, iş emniyeti, işçi sağlığı ve meslek hastalıkları konularının ele alındığı Konferansa, TÜRK-İŞ, bu konularla ilgili olarak ülkemizin durumunu yansıtan bir rapor vermiştir. TÜRK-İŞ Delegasyonu adına konuşan Kutay AKSEL, Avrupa'da ekonomik kalkınma düzeyinin değişik olduğuna dikkati çekerek, sanayileşmiş Batı Avrupa ülkelerinin gelişmekte olan ülkelere teknik ve mali yardımlarının artırılmasını istemiştir.

DİSK adına söz isteyen Genel Başkan Vekili Mukbil Zırtıloğlu ise, konuşmasında DİSK'in ILO'da temsil yetkisi konusunda destek isteyerek TÜRK-İŞ'i suçlaması üzerine, Divan Başkanı İngiliz İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TUC) temsilcisi G. Lloyd, Zırtıloğlu'nun sözünü usul dışı olduğu için sert bir biçimde kesmiştir. Başkan Llyod, Konferansta bu tür siyasi konuşmaların yapılamıyacağını hatırlatmış, ancak bilgi alış - verişi olacağını belirterek bu ölçü dışına çıktığı gerekçesiyle konuşmasına imkân tanımamıştır.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Denizcier Yurdumuzda bulunmayan ilacı SSK Genel Müdürü Erinç'e verirken.

TÜRKİYE'DE BULUNAMIYAN PANTOPAQUE ADLI İLAÇ	İŞ KAZALARI AMELİYATLARINDA BAŞARI İLE KULLANILIYOR...

Türk - İş, Federal Almanya'dan sağladığı bir ilacı SSK'ya armağan etti.

TÜRK-İŞ'in bir süre önce Federal Alman Sendikalar Birliğine (DGB) yaptığı başvuru sonunda, yurdumuzda hiç bulunmayan Pantopaque adlı ilâç'tan beş bin kutu sağlandı.

Ekim ayı sonlarında TÜRK-İŞ'e gelen Pantopaque adlı ilâç, iş kazası sonraları ve bazı önemli ameliyatlarda başarı ile kullanılıyor.

SSK'YA ARMAĞAN EDİLDİ

Konfederasyonumuzun başvurusu sonunda, Federal Alman Sendikalar Birliği (DGB) tarafından karşılıksız olarak TÜRK-İŞ'e gönderilen 5 bin kutu Pantopaque adlı ilâç, SSK'ya verildi.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı İbrahim DENİZCİER, Konfederasyonumuz tarafından SSK hastanelerine armağan edilen ilâcın, sık rastlanan iş kazası sonrası ameliyatlarda hastalara gereken faydayı sağlamasını diledi. DENİZCİER, adı geçen ilacın SSK'ya verilişi dolayısıyla TÜRK-İŞ'e gelen Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürü Hikmet ERİNÇ'ten, yurdumuzda bulunamıyan bu tür hayati önemi haiz ilâç ve diğer noksanların da kendisine bildirilmesini istedi.

DGB'YE TEŞEKKÜR

Öte yandan Genel Başkan DENİZCİER, DGB Genel Başkanı Heinz VETTER'e gönderdiği mektupta, bu ve benzeri ihtiyaçların giderilmesi için DGB'nin esirgemediği sıcak ilgi ve yardımlardan ötürü, TÜRK-İŞ Camiası adına teşekkürlerini bildirdi.

SOSYAL GÜVENLİK

Osman Nuri TEKMAN
TÜRK-İŞ Sosyal Güvenlik Uzmanı

AMAÇ!
BİRİNCİ DERECE, BEŞİNCİ KADEME

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'na 2167 Sayılı Kanun'un 14 üncü maddesi ile eklenen Ek. Madde 7 ile getirilen «Gösterge tabiosu» esasının uygulanmasından itibaren, sigortalılar, 1 inci derecenin 5 inci (son) kademesinden yaşlılık aylığı almayı amaçlamışlardır.

Ne varki, 991 sayılı Kanun'un geçici 1 inci maddesinden yararlanan ve kendilerine Demiryolları Emekli Sandığı veya Askeri Fabrikalar Tekaüt Sandığı Kanunlarındaki esaslar dairesinde aylık bağlananlar ile yurt dışında çalışıp 2147 sayılı Kanun girreğince günün tavan ücretinden hizmet değerlendirmesi, yapıp, hemen aylık talep edenlerin dışında kalan sigortalıların, yani tam olarak 506 sayılı Kanun'a bağlı sigortalıların diğer bir deyimle 506'nın öz evlâtlarının 1 inci derecenin 5 inci (son) kademesinden yaşlılık aylığı almaları olanaksızdır.

Zira 1 inci derece 5 inci (son) kademeden aylık alabilmek, yaşlılık aylığı hesabına esas alınacak son beş yılın en yüksek üç yıl kazancının, tavan ücretten ve her yılda tam 360 gün olarak prime esas kazanç sağlanmış olması yanında, şu iki unsurun :

A — 1 inci derece 5 inci (son) kademe gösterge sayısının,

B — Aylık talep tarihinden önceki takvim yılında geçerli katsayının, hiç değişmemiş olmasına bağlıdır. Bu böyle olduğu takdirde, her üç yılın gösterge sayısına, değişmediğine göre (G) ve yine her üç yılın katsayısına, değişmediğine göre (K) dersek, o zaman prime esas yıllık kazançların her biri (GxKx12) olacak ve üç yıllık kazanç = (GxKx12) + (GxKx12) + (GxKx12) = 3 (GxKx12) olacaktır. Buna görede aylık ortalama kazanç = 3 (GxKx12)/3x12 = G.K. olacaktır. Aylık talep tarihinden önceki takvim yılında geçerli katsayı da yine K olacağına göre, gösterge sayısı = G.K./K = G olacaktır; yani neticede 1 inci derecenin 5 inci (son) kademenin göstergesi elde edilecek ve buna göre G göstergesinin o yıl için esas olan katsayı ile çarpımı olan tavan ücret, aylık bağlanmasına esas olacak ve bu suretle de sigortalı tavan ücretten yaşlılık aylığı alabilecektir.

Asgari ücrete bağlı olan gösterge sayılarının (bunun içinde 1 inci derece 5 inci kademe gösterge sayısının) ve Devlet Memurları Kanunu'nun değişik 154 üncü maddesi uyarınca genel bütçe kanunu ile tesbit edilen kat sayının değişmediği, uygulamaya geçildiği tarihten bu yana hemen hemen yok gibidir. Gösterge sayıları ile katsayılar artı yönde değiştiğine göre; bir an için gösterge sayısının aynikaldığını düşünsek dahi herzaman şu durumla karşılaşırız: Örneğin 1 inci derece 5 inci (son) kademe gösterge sayısının (G) olduğunu, kat sayılarında 1 inci yıl (K) ikinci yıl (K+1) ve üçüncü yılda (K+2) olduğunu kabul edelim. Bu halde birinci yıl kazancı (GxKx12) ikinci yıl kazancı (Gx(K+1)x12), üçüncü yıl kazancı (Gx(K+2)x12) olup; üç yıl kazancı = (GxKx12) + [Gx (K+1) x 12] + [Gx K+2) x12) = Gx12 [K+ (K+1) + (K+2)] olacak; ortalama aylık kazanç da = Gx12 [K+ (K+1) + (K+12)] / 3x12 = G [K+ (K+1) + (K+2)] / 3 olacak, buna göre aylık talep tarihinden önceki takvim yılında geçerli katsayının da (K+2) olduğunu kabul etsek gösterge sayımız = G [(K+ (K+1) + (K+2)] = 3 (K+2), büyük parantez açıldığında da G (K+K+1+K+2) = G (3K+3) şekline dönüşüp denklemimiz G (3k+3) / (3K+6) olacaktır ki, burada K ne olursa olsun 3 K'ya 3 eklenerek bulunacak sayının, 3K'ya 6 eklenerek bulunacak sayıya bölümü daima (1) den küçük olacak ve bunun sonucu G nin bu (1) den küçük sayı ile çarpım sonucu bulunacak gösterge sayısı da G den küçük olacak ve netice olarak sigortalı, aylığına esas üç yıl içinde tavan ücretten prim ödemiş olmasına rağmen, tavan ücretten yaşlılık aylığı alamayacaktır.

Gösterge sayılarının, zaman zaman yükseltilmesi de, katsayının yükselmesinin verdiği gibi bir sonuca bizi götürmektedir.

Yukarıda 1 inci derece 5 inci (son) kademe olarak ele aldığımız tavan ücrette açık olarak görünen bu durum, aslında tüm kazançlar için var olan bir durumdur.

Bütün dünyayı, değişik ölçülerde de olsa etkileyen enflasyonun, durup donması, bugünkü koşullarda mümkün olamayacağına ve hele hele ülkemizde büyük bir hızla seyreden enflasyon karşısında, Sosyal Sigortalar Kanunu'nda gösterge ve katsayı uygulaması ile istenilenin sağlanamadığı artık herkes tarafından görülmüştür. Bu durumda gösterge tablosundan vazgeçilip; 506 ve 1186 Sayılı Kanunlarla benimsenmiş, ancak canlılığı sağlanamamış olan «eski yıllar kazançlarının paranın satın alma gücündeki artışı karşılayacak EŞDEĞERLENDİRME katsayıları ile çarpılarak bulunacak kazançlara göre aylık bağlanmasını, eski aylıkların da bu esasa göre yeniden tesbitini ve bundan böyle de bu sistemin canlı tutulmasını sağlayıcı hükümlerin getirilmesinde kanımızca zorunluluk vardır.

Buna rağmen gösterge tablosu uygulamasının devamında ısrar edilecek olunursa, en azından, eski kazançların, eşdeğerlendirme katsayıları ile çarpılarak bulunacak itibari aylık ortalama kazanç, üzerinden gösterge sayısının tesbiti yoluna gidilmelidir.

KAYA ÖZDEMİR AÇIKLADI :

"Bağımsız Çelik - İş ile Türk Metal Sendikaları Yakında Birleşiyor."

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Kaya ÖZDEMİR, TÜRK-İŞ Teşkilâtlandırma Sekreterleri - nin Ankara'da yaptığı toplantıda, bu konuya değindi ve şunları söyledi :

«Bir memnuniyet verici olayı belirtmek istiyorum. Bağımsız Çeiik-İş Sendikası ile TÜRK-İŞ'e bağlı Türk Metal Sendikası arasındaki birleşme yıllardan beri sürdürülmekte idi. Fakat bu hizmetleri bir türlü realize etmek, gerçekten ortaya çıkarmak bugüne kadar mümkün olamamıştı. Şimdi görüyorum ki artık işçiler aşağıdan baskı yaparak kendi üst kademelerini zorlayarak birleşmeyi istemektedirler. Yıllardan beri duymayı özlediğimiz, bu isteği kendi yöneticilerinin ağzından duyuyoruz, tüzük çalışmaları nihai noktaya gelmiştir. Her iki kuruluşun tam yetkili olarak seçtikleri Tüzük Komisyonuna İcra Kurulumuzun tensipleri ile ben başkanlık yapıyorum. Tüzük çalışmalarının yakında bitebileceğini tahmin ediyorum, Kasım ayının 9 unda sanıyorum Vilâyete, tüzük çalışmalarının metni verilecek ve bu iki kuruluş birleşerek TÜRK-İŞ çatısı altında Türk Çelik Metal Sendikası adı altında birleşmiş olacaklardır. İstemeyen yöneticiye karşı işçinin tepkisi var. İş, bu noktaya gelmiştir. Birleşmeyi, TÜRK-İŞ çatısı altında bütünleşmeyi eskiden yukardaki adamlar isterdi, bazı kişiler işçiler istemiyor diye lâf ederlerdi. Halbuki hiç de öyle değil. Şimdi işçiler istiyor, yukardakiler de bu bütünleşmeye, birleşmeye mec - burdurlar. Bu, bizi sevindiriyor, çalışma şevkimizi ve azmimizi artırıyor, inanıyorum ki sizler de sevineceksiniz, sizler de bu sevinci duyacaksınız.»

BİRLEŞME NASIL OLACAK?

Öte yandan Kaya ÖZDEMİR'in verdiği bilgiye göre, söz konusu Sendikaların yöneticileri TÜRK-İŞ Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Orhan ERÇELİK'in baş kanlığında bir araya gelerek birleşme konusunu görüşmüş, görüşmeler olumlu biçimde sonuçlandığından, taraflar arasında bir protokol imzalanmıştı.

İmzalanan protokol uyarınca, daha sonra TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Kaya ÖZDEMİR'in başkanlığında her iki sendikanın ilgililerinden oluşan yeni bir komisyon kurulmuş ve yeni sendikanın tüzüğü bu komisyonca hazırlanmıştı.

Söz konusu protokola göre, her iki sesndikadan 20 üye bir araya gelerek yeni bir sendika kuracak, daha sonra Türk Metal ve Çelik-İş Sendikaları da olağanüstü Genel Kurullarını toplayarak yeni sendikaya katılma kararı alacaklar. Yeni kurulacak sendikanın adı ise, «Türk Çelik Metal Sendikası» olacak.

Taraflar arasında varılan anlaşmaya göre, Türk Metal ile Çelik - İş sendikalarının olağanüstü Genel Kurullarını toplayarak yeni kurulacak sendikaya katılmaları Kasım ayı içinde gerçekleşecek, bu süre içinde tasarı gerçekleşmezse, her iki sendika da diledikleri biçimde hareket etme konusunda, serbest bırakılacak.

Türk Metal Sendikası'nın 65 bin, Çelik-İş Sendikası'nın da 40 bin üyesi bulunmaktadır.

TES-İŞ ve Enerji İşverenleri Sendikası Yöneticileri yanyana görülüyor.

TES-İŞ İLE ENERJİ İŞVERENLERİ SENDİKASI ARASINDA İŞKOLU DÜZEYİNDE GÖRÜŞMELER BAŞLADI

TES-İŞ Federasyonu ile Enerji İşverenleri Sendikası arasında, işkolu düzeyindeki toplu sözleşme görüşmelerine, Ekim ayı sonlarında Ankara'da başlandı.

TÜRK-İŞ Genel Merkezinde başlanan bu ilk görüşmede, toplu sözleşme teklif tasarısı işverenlere verildi. Tasarının işverenlerce incelenmesi sonunda, bu ay içinde görüşmelere devam edilmesi kararlaştırıldı.

TES-İŞ Federasyonu ile Enerji İşverenleri arasında başlıyan işkolu düzeyindeki bu toplu sözleşme yaklaşık 50 bin TES-İŞ üyesi işçiyi ilgilendirmektedir.

Geçen ay başlayan işkolu sözleşmesi görüşmelerine bu ay da devam ediliyor

DYF-İŞ GENEL BAŞKANI ŞERAFETTİN AKOVA, TCDD UYUŞMAZLIĞI KONUSUNDA AYRINTILI BİLGİ VERDİ VE UYUŞMAZLIK KONULARINI AÇIKLADI

Geçen ay sonunda, ANKARA'da olağanüstü toplanan DYF-İŞ Yönetim Kurulu çalışmalarının sona ermesi üzerine, basına yazılı bir açıklamada bulunan DYF-İŞ Genel Başkanı Şerafettin AKOVA; «Demiryol işçileri en büyük ulusal bayramımız CUMHURİYET ve kutsal dini bayramlarımızdan KURBAN bayramını, TCDD. İşletmesinin tutarsızlıkları ve hükümet edenlerin ilgisizliklerinden dolayı manevi bir dargınlık içinde kutlayacaklardır» dedi.

AKOVA'nın bu konuya ilişkin açıklaması şöyledir :

«Türk demiryol işçileri sınırsız bir özveri, içten bir inanç ve tamamen sorumluluk duygusuyla bilinçli olarak, ülkemizin içinde bulunduğu genel durumu da gözden ırak tutmuyarak, Federasyonumuzla TCDD. İşletmesi arasında sürdürülen 8. Dönem Toplu İş Sözleşmesi görüşmeleri sırasında ortaya çıkan uyuşmazlığın bir an önce giderilmesi doğrultusunda, yaptığı tüm içten çağırışımlara karşı olumlu bir yaklaşımı ne TCDD. yöneticilerinden ve ne de Hükümet edenlerden görememiştir.

İki gün süre ile toplanan Yönetim Kurulumuz yaptığı görüşmeler ve değerlendirmeler

sendikalardan haberler

sonunda aldığı kararların ışığı altında, mücadelenin daha etkin bir biçimde sürdürülmesine ve uyuşmazlığın bu koşullar altında çözümlenebiyeceği yargısına vararak erteleme sona erip yasal süre dolduğunda, daha önce alınan GREV kararının uygulanmasına karar vermiştir.

Aranılan ihtiyaç maddelerinin bulunamaması bir yana, bulunanın da, bilinen nedenlerden dolayı artan fiyatlarıyla, mevcut parasal olanaksızlıklar yüzünden alınamaması, dengeli beslenme, konut sahibi olabilme ve kira karşılığının ödenebilmesi, emeğiyle geçinenler için olanak dışı bir hayal olmuştur.

Bu koşullar altında, işçilerimizden her zamandan daha çok beklenen prodüktif çalışmaların da bize göre, mümkün olamıyacağı bir vakıadır.

UYUŞMAZLIK KONULARI

Zaman zaman açıkladığımız bir hususu bir kez daha açıklıyalım. Neler İstiyoruz? Neden uyuşmazlık sürmektedir?

ÜCRET TALEBİMİZ :

Fedekâr demiryol işçilerimiz için talep ettiğimiz ücret : 1977 yılı Haziran ayındaki fiili durumumuzun 1979 yılında korunabilinmesi için, 1979 yılı istatistiklerine göre Ticaret Bakanlığının kaynaklarında görülen enflasyon ve hayat pahalılığı nedenleriyle kaybettiğimiz miktarların finansmanından ibarettir.

Ayrıca, memurlara tanınmış olan Cumartesi tatilinin işçilere de tanınması, uyuşmazlık konusu yapılan iki haklı isteğimiz arasındadır ve haklarımız alınıncaya kadar, yasal mücadelemiz sürecektir.»

TÜRK - İŞ / FNV ORTAK ÇALIŞMA GRUBU BU AY TOPLANIYOR

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ) ve Hollanda İşçi Sendikaları Federasyonu (FNV) Ortak Çalışma Grubu 26-30 Kasım tarihleri arasında Ankara'da toplanacaktır.

Hollanda'da çalışan ve sayıları 50 bini aşan Türk işçilerinin güncel sorunlarının ele alınacağı toplantıda, üç ana konu üzerinde görüşmelerin yapılması ve karara bağlanması beklenmektedir.

Karara bağlanması beklenen konular arasında, Hollanda'da iş piyasası durumu ve Türk işçileri, Türk işçilerinin mesleki eğitim sorunları, Türk işçi çocuklarının okul eğitimi ve mesleki eğitim sorunları ile Türk işçilerinin emeklilik sorunları yer almaktadır.

TÜRK METAL SENDİKASI BAŞKANLAR KURULU TOPLANDI

ÖZBEK : «ADALETSİZ VERGİ SİSTEMİ DÜZELTİLMELİ, KAPANAN FABRİKALARIN BACALARI TÜTTÜRÜLMELİDİR.»

Türk Metal Sendikası Başkanlar Kurulu, Ankara'da toplanarak çeşitli konuları görüştü. Kurulu bir konuşmayla açan Genel Başkan Mustafa ÖZBEK, «Siyasal çekişmelere son verilmesini, vergi sisteminin düzeltilmesini» istedi.

Siyasal partilerin birbirlerine destek olmaları gerektiğini de söyleyen Türk Metal Genel Başkanı özetle şöyle konuştu :

«Şu parti ya da partilerin iktidar olmasıyla herşeyin bir anda düzeleceği, ülkenin güllük gülistanlık haline gelivereceği inancında değiliz. Ancak, ülke yönetimine talip olanların artık bundan sonra «Ne yaparsam yapayım milleti kandırır, lâf kalabalığı, slogan ve propagandalarla işi idare ederim» anlayışında bulunamıyacağı görüşündeyiz...

Ülkemizin birike birike bir dağ haline gelen sorunlarını iyi niyet, cesaret ve bilgi ile, siyasi menfaat hesaplarından uzak bir anlayışla çözmek için uğraşıp didinecek bir hükümet en kısa zamanda kurulmalıdır. Kurulacak bu hükümet tarafından, başta anarşi ve terör olmak üzere millete kan ağlatan pahalılık canavarının başı ezilmeli, yoklara ve kuyruklara son verilmelidir. Sonra da adaletsiz vergi sistemi düzeltilmeli, kapanan veya düşük kapasite ile çalışan fabrikaların bacaları tüttürülmelidir. Ayrıca işsizlik sorununa çözüm getirecek gerçekçi önlemler alınmalı, taraflı ve yan tutan partizan uygulamalara paydos denilmelidir. Özellikle siyasi partilerimizin oy hesaplarını bir yana bırakarak meselelerin çözümünde birbirlerine destek olmaları şarttır. Sabırlar taşmış, bıçak kemiğe dayanmıştır. Milli bir şahlanış için elele vermeliyiz. Huzur ve güvenin tam anlamıyla sağlanması yolunda her kişi ya da kuruluş, üstüne düşeni yapmalıdır.»

ÇOKLUK İLKESİ

EROL AYKAŞ
TÜRK-İŞ Genel Sekreterlik Danışmanı

TÜRK-İŞ'in öteden beri inatla ve ısrarla savunduğu ve yerleştirmeye çalıştığı önemli bir ilke vardır: «Çokluk ilkesi.»

Nedir bu ilke? İlk önce o konuda kısaca açıklamada yapalım :

Çokluk ilkesi, bir çoğulculuk kavramıdır, demokratik bir yoldur. Ülkede bir sendikal konuda, bir sosyal veya ekonomik çalışmada işçilerin fikrine başvurulduğunda, tüm işçi adına kim temsilci gösterebilecektir. Üçer, beşer kişilik yüzlerce konfederasyonun kurulmasına yasal bir engel olmadığına göre, işin içinden nasıl çıkılacaktır?

İşte bu ihtiyacı karşılamak üzere «çokluk ilkesi» benimsenmiştir. Çoğulculuğu esas alan bu ilke, yurt çapında en çok üyeye sahip konfederasyonun tüm işçiler adına hareket etmesini, görüş belirtmesini, karar vermesini ve temsil edilmesini sağlamıştır.

TÜRK-İŞ'in bu çok doğal ve çok demokratik çabasını saptırmak isteyen işçi kuruluşları çıkmıştır, politikacılar çıkmıştır, hükümetler çıkmıştır. TÜRK-İŞ'in, kendinden başka kuruluşlara temsil hakkı, yaşama hakkı tanımadığı şeklinde yorumlar yapılmıştır.

Gerçekte ise, durumun böyle olmadığı bellidir. Zira TÜRK-İŞ, kendisinin değil, çoğunlukta olan işçi Konfederasyonu kimse, onun işçiyi temsil etmesi gerektiğini savunmaktadır. Eğer çoğunlukta olan TÜRK-İŞ'in kendisi ise, bundan dolayı suçlanması haksızlık olur.

Kavramlara ve ilkelere politikacılar yön vermek ve zoraki yorumlarla amaçlarını saptırmak yolunu bırakmalıdırlar. İktidardayken başka, muhalefetteyken başka düşünmenin yararı yoktur, zararı vardır. Ülkenin sağlam meslek kuruluşları, politikacının günlük çıkarına feda edilmemelidir.

Çokluk ilkisi, uluslararası bir ilkedir. Anayasaldır, yasaldır. Birçok yasada yerini almıştır. İş ve İşçi Bulma, Milli Prodiktivite Merkezi, TRT, Sosyal Sigortalar, Çıraklık Yasalarını örnek olarak gösterebiliriz. Uluslararası Çalışma Teşkilatında da durum böyledir.

Bu yaygın uygulamalara, yerleşmiş geleneklere rağmen, hala Türkiye'de TÜRK-İŞ dışındaki azınlık konfederasyonlara yeşil ışık yakmanın gereği yoktur. Bu çirkin davranışlara uygulamalarda artık yer verilmemelidir.

274 sayılı Sendikalar Yasasının Millet Meclisindeki görüşmeleri sırasında o zamanki Çalışma Bakanı Sayın Bülent Ecevit'in bu konuda yaptığı açıklama tutanaklardadır. Sayın Ecevit, bugün TÜRK-İŞ'in çokluk ilkesi etrafında beliren görüşünü adeta vecizeleştirmiş, özünü açıkça ortaya koymuştur. Başka çeşit bir uygulama olamıyacağını da mantıklı bir şekilde açıklamıştır.

O gün öyle düşünen bir insanın bugün başka tür uygulamalara karşı çıkması, görevidir.

Çalışma Bakanı Sayın Bahir Ersoy'un, Çalışma Meclisi toplanması konusundaki hazırlıkları bilinmektedir. Sendikacılıktan gelen Sayın Bakanın, Şevket Kazan usulü uygulamalara yer vereceğine inanmak istemiyoruz. Böyle bir durumda, kendi partisinin görüşlerine de ters düşeceği tabiidir.

Sonuç olarak söylemek istediğim şudur: Hükümetler, politikacılar gelir, geçer. Ama yerleşmeş ilkelerin her dönemde zedelenmemesi, korunması ve savunulması herkesin görevi olmalıdır. Çokluk ilkesi, sağlam kalmasında sayılmayacak kadar yarar olan önemli bir kavramdır.

ÇALIŞMA BAKANLIĞI'NIN YETKİ SAPTANMASINI KENDİ OLANAKLARIYLA VE «DURUM TESBİTİ» YOLUYLA YAPMASI, YASALARA AYKIRI DEĞİLDİR

YARGITAY DOKUZUNCU HUKUK DAİRESİ :
E. 1979/9991-10034 (Tevhitli)
K. 1979/6
T. 21.8.1979

ÖZET : Çalışma Bakanlığı'nın, kanıtların hiçbirine itibar etmeyerek, yetki saptamasını kendi olanaklarıyla ve «durum tesbiti» yoluyla yapmasında, yasalara engel bir durum yoktur. Bu tür uyuşmazlıkların hem çok ivedi, hem de sağlıklı olarak çözümlenmesi gereği de bu yönü desteklemektedir.

KONU ve İSTEK : Çalışma Bakanlığı'nın 10.7.1979 günlü ve 97/7 sayılı kararına itiraz. İtiraz dilekçesi ile ekler ve bu işle ilgili Bakanlık dosyası getirilip incelendi.

Gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR : İtirazlar, iki noktada toplanmaktadır. Bunlardan ilki, yararına yetki saptanması yapılmış olan T. - İş Federasyonu'nun Toplu-İş Sözleşmesi yapma yetersizliği noktasına yöneliktir.

1 — T. İş Federasyonu'nun gerçekte Konfederasyon olduğu ve bu nedenle toplu iş sözleşmesi yapma yetkisine sahip bulunmadığı yollu itirazlara geçeklik tanınmaz. Zira, bu konuda isbat yükü, olağan olarak federasyon işlemi gören «Aleyhine itiraz olunan» değil, bu itirazı ileri sürene aittir ve itirazcı, bu savını, kural olarak yasal merciinden usulünce verilmiş bir belge ile kanıtlamak la yükümlüdür.

İtirazcı, savını bu çerçevede kanıtlamıştır.

Kaldı ki T-İş Federasyonu oluşmasından sonra kendisine Türkiye çapında faaliyette bulunmayı amaçlayan sendikaların katıldıkları, giderek üye sendikalardan bu nitelikle olanlarının da bulunduğu, dosyadaki bilgi ve bulgulardan hiç bir suretle anlaşılmamaktadır.

Nihayet 274 Sayılı Sendikalar Kanunu'nun 1317 sayılı Yasa ile değişik 9. maddesinin 2. bendinin Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilmesinden sonra, böyle bir iddianın yasal dayanağı da tartışılabilir.

2 — İşçi çoğunluğuna ilişkin ve ortaklaşa bir nitelik taşıyan itirazlar da kabul olunamaz.

a) Yasalarımız, yetki uyuşmazlıkları için özel delil kurallarına yer vermemiştir. Bu bakımdan isbata ilişkin genel kurallar, İş Hukuku'nun gerekleri ve işterleri ile bağdaşır. Bulunduğu ölçüde bu konuda dahi uygulanması gerekir. Herhalde, 275 sayılı Sendikalar Kanununun 1317 sayılı yasayla değişik birinci bendinin Anayasa Mahkemesi'nce iptalinden sonra üye kayıt fişlerinin zorunlu delil) olma niteliğinden söz edilemez.

b) Bu olayda, uyuşmazlıkta taraf işçi kuruluşlarının üye kayıt fişlerine geçerlik tanınmayacağı, her şeyden önce, gerçeği yansıtmadıkları tartışmasız bulunan üye kayıt fiş sayısı ile kanıtlanmaktadır. Esasen gerçek, ya da tüzel kişinin salt kendi bildirisine dayanan belgelerine - yasanın cevaz verdiği durumlar ayrık olmak üzere - dayanılmayacağı yönü söz götürmez.

Uyuşmazlık tarafı sendikaların kayıt fişleri doğrudan doğruya Noter saptanmasına dayanmadığına ve kendi işlemleri niteliğini taşıdığına göre, Çalışma Bakanlığı'nca üye kayıt fişlerine itibar edilmemesi isabetlidir.

c) 506 sayılı Sendikalar Kanunu anlamında sigortalı olmanın zorunlu, 274 sayılı Sendikalar Kanunu anlamında sendika üyesi olmanınsa isteğe bağlı bulunduğu yasal gerçeği karşısında, bir işkolundaki işçi çoğunluğunun saptanmasında Sosyal Sigortalar Kurumu'ndan sağlanacak bilgilerin gerekli yeterliğe sahip olamayacağı yönü ortadadır. Kaldı ki, Sendikalar Kanunu'na ilişkin işkollarının özelliği yönünden Sosyal Sigortalar Kurumu'nun belli bir faaliyet kolunda çalışan işçi sayısını bildirmesinin her zaman için yanılmalara neden olma olasılığı da vardır.

d) T-İş Federasyonu'ndan istifaları kanıtlanmış üye sayısı, bu işçi kuruluşu yararına işçi çoğunluğunun oluşmasını etkilememektedir. Delillendirilmişin

dışında, istifaların bulunduğunu da itirazcı kanıtlamamıştır.

e) Bütün bu yönler gözönünde tutulduğunda, Çalışma Bakanlığı'nın yukarıda anılan delillerin hiçbirine itibar etmeyip yetki saptamasını kendi olanaklarıyla ve (durum tesbiti) yoluyla yapmasında yasalara engel bir hal bulunmamaktadır. Bu tür uyuşmazlıkların hem çok ivedi, hem de sağlıklı olarak çözümlenmesi gereği dahi, bu yönü desteklemektedir. Öbür yandan, bu tesbitin somut delliler göstermek suretiyle aksi de kanıtlanmamıştır.

O halde, itirazcıların tüm itirazlarının reddi ve Çalışma Bakanlığı kararının usul ve yasaya uygunluğunun kabulü gerekir.

SONUÇ : Yukarda belirtilen nedenlerden dolayı, Çalışma Bakanlığı'nın 10.7.1979 tarih ve 1979/7 sayılı kararına karşı yapılan itirazların REDDİNE, kararın birer örneğinin Çalışma Bakanlığı ile itiraz edenlere ve karşı tarafa gönderilmesine (Adli ara vermede Nöbetçi Hukuk Kurulu'nca) 21.8.1979 tarihinde kesin olarak karar verildi.

İŞVEREN, İŞYERİNDE HEM İŞ GÜVENLİĞİ VE ÇALIŞMA KOŞULLARINI SAĞLAMAK, HEM DE ALINAN ÖNLEMLERE UYULUP UYULMADIĞINI DENETLEMEK ZORUNDADIR.

YARGITAY HUKUK GENEL KURULU :
E. 1977/10-484
K. 1979/330
T. 28.3.1979

ÖZET : İşveren, işyerinde bir yandan iş güvenliği ve çalışma koşullarını sağlamak, öte yandan, bu yönde aldığı önlemlere uyulup uyulmadığını denetlemekle yükümlüdür.

(1475 s. Y. m. 73/Borçlar Yasası, m. 332)

DAVA : Taraflar arasındaki tazminat davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; İzmir İkinci ş Mahkemesi'nce davanın reddine dair verilen 3.6.1976 gün ve 4279-546 sayılı kararın incelenmesi davacılar vekili tarafından istenilmesi üzerine,

Yargıtay 10. Hukuk Dairesi'nin 21.1.1977 gün ve 4977 Esas sayılı ilâmı :

(Gerek 3ğ08 sayılı Yasa'nın 54 ve gerekse 1475 sayılı Yasa'nın 73 ve gerekse Borçlar Kanunu'nun 332. maddelerine göre işveren, işçilere her türlü olanakları sağlamak, onları denetlemek, çalışma koşulları ile alâkadar olması gerekir. Yalnızca tedbir almak yeterli olmayıp, alınmış bulunan tedbirlere uyulup uyulmadığının da işveren tarafından daimi kontrolü gerekir. İşverenin bütün bunlara uyup uymadığı, ne gibi tedbirler almış, işçiler, alınmış tedbirlere ne derece uymamışlar, bunların incelenmesi ve bu hususta yeniden üç kişilik bilirkişi heyeti teşekkülü ile incelenmesi ve alınacak rapora göre gerekli kararın verilmesi icap ederdi) gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmekle yeniden yapılan yargılama sonunda: Mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

KARAR : Hukuk Genel Kurulu'nca incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra gereği görüşüldü :

Tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dosyadaki kâğıtlara, dayandığı gerektirici nedenlere göre, Hukuk Genel Kurulu'nca da benimsenen özel direnme kararına uyulmak gerekirken önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır. Direnme kararı bozulmalıdır.

SONUÇ : Temyiz itirazlarının kabulü ile, direnme kararının özel daire bozma kararında gösterilen sebeplerden dolayı BOZULMASINA oybirliğiyle karar verildi.

MKEK, LİBYA'DA İKİ SİLAH FABRİKASI'NIN PROJE İHALESİNİ KAZANDI

Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu'nun Libya'da silâh yapımına yönelik iki fabrikanın proje ve mühendislik hizmetleri ihâlesini kazandığı öğrenilmiştir.

Bu konuda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre, sözkonusu fabrikalar için yapılacak proje ve mühendislik hizmetleri için 4,5 milyon dolar alınacaktır.

Öte yandan, MKEK'nın 1979 yılı içerisinde silah ve mühimmat ihracatından 31,5 milyon dolar gelir sağladığı belirtilmiştir.

TÜRK-İŞ TEŞKİLATLANDIRMA SEKRETERLERİ ERÇELİK'İN BAŞKANLIĞINDA TOPLANDI. BU TOPLANTIDA ŞİDE VE ÖZDEMİR DE BİRER KONUŞMA YAPTILAR

● GENEL SEKRETER ŞİDE : **«220 BİN İŞÇİNİN MEMUR YAPILMASINA İZİN VERMEYECEĞİZ.»**

● GENEL TEŞKİLATLANDIRMA SEKRETERİ ERÇELİK : **«DAYANIŞMA AİDATLARIYLA İLGİLİ KARAR, SENDİKAL ÖRGÜTLENMEYİ ZEDELİYOR.»**

● GENEL EGİTİM SEKRETERİ ÖZDEMİR : **«ZAMANA HÜKMETMEYE MECBURUZ.»**

●

TÜRK-İŞ'e bağlı kuruluşların Teşkilâtlandırma Sekreterleri, 18 Ekim tarihinde Ankara'da bir toplantı yaptılar. TÜRK-İŞ Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Orhan Erçelik'in başkanlığında yapılan toplantıda konuşan Genel Sekreter M. Sadık ŞİDE, Başbakanlığın dayanışma aidatı ve Maliye Bakanlığının işçi - memur ayırımı konusundaki genelgelerine TÜRK-İŞ olarak karşı çıktıklarını bildirdi. Orhan ERÇELİK de aynı konudaki TÜRK-İŞ' in girişimleri konusunda bilgi verdi. Genel Eğitim Sekreteri Kaya ÖZDEMİR ise, yaptığı konuşmada TÜRK-İŞ Eğitim Vakfı'nın başarılı ve fakir işçi çocuklarına burs vermeyi karar altına aldığını bildirerek, bu konudaki yönetmelik çalışmalarının sürdürüldüğünü söyledi.

TOPLANTININ AMACI

Teşkilâtlandırma Sekreterlerinden sonra TÜRK-İŞ Bölge Temsilcileriyle de tekrarlanan bu görüşmelerde, Rize'deki Yönetim Kurulu Toplantısında son şekli verilen TÜRK-İŞ 12. dönem çalışma programının uygulamaya konuluşunda, Konfederasyona bağlı kuruluşlar arasındaki gerekli koordinasyonun ne şekilde saptanacağı amaç olarak alınmıştı.

ORHAN ERÇELİK'İN KONUŞMASI...

TÜRK-İŞ Genel Teşkilâtlandırma Sekreteri Orhan ERÇELİK ilk bölümünü basın mensuplarının da izlediği bu toplantıyı açarken yaptığı konuşmada şunları söyledi :

«Türk-ş'in son genel kurulu'nda alınan kararlar ve TÜRK-İŞ Yönetim Kurulunun genel ku-

TÜRK - İŞ'e BAĞLI KURULUŞLARIN TEŞKİLATLANDIRMA SEKRETERLERİ VE BÖLGE TEMSİLCİLERİ ANKARA'DA TOPLANDI

rul sonrası toplantısında tesbit ettiği esaslar doğrultusunda yapılacak çalışmalarımızı ortak - laşa değerlendirmek ihtiyacı içinde ve koordinasyonun bu çerçevede saptanarak, çalışmalarımızı sürdürmek üzere top lanmış bulunuyoruz. Özellikle içinde bulunduğumuz dö - nemde bu konunun değerlen - dirilmesi bizim için daha büyük anlam taşıyor. Yöneltilen tüm eleştirilere rağmen, demokratik kuruluşlar içinde gerçekten sağlıklı kalarak fonksiyonunu yerine getirebilme başarısını belli düzeyde gösteren kuruluşların başında TÜRK-İŞ gelmektedir.

Genel Kurulumuz geç - miştekine oranla teşkilâtlandırma çalışmaları konusunda bazı prensip kararları alarak, bu dönem çalışmalarını yönlendirmek istemiştir. Öncelikle örgütlenmenin istenen düzeyde sağlanabilmesi ve bu çalışmaların sağlıklı biçimde yürütülebilmesi tüm çalışma alanlarında gösterilen dinamik ve başarılı hizmetlerle orantılıdır. Örgütlenme çalışmalarının eğitim çalışma - larıyla paralel olarak yürütülmesi prensip edinilmiştir. Yönetim Kurulumuz bu konuda ka - rar almıştır. Sosyal yapı, son yıllarda bunalım noktasına varan rahatsızlıkla karşılaşmış - tır. Bu göz önüne alınırsa, Türk-İş'in örgütlenme konusundaki çalışmalarının önemi kendiliğin den ortaya çıkacaktır. Yüklenilen görevlerin yerine getirilmesi, sağlıklı bir yapıya sahip olmakla, disiplinli ve planlı, aynı doğrultuda hareket etmekle mümkündür. İçinde bulunduğumuz yıl, sendikal örgütlen - me bakımından bazı yeni so - runların gelmesine neden olmuş tur. Hür ve demokratik sendikacılık müdahaleden uzak tutulmalıdır. Sendikalaşma özgürlüğünün şu ya da bu sebeplerle, müdahaleci bir anlayışla yönlendirilmesi anlamına gelecek bir yargı kararıyla karşılaşılmıştır. Örgütlenmenin nihai amacı emeğin korunmasıdır.

Bu halde, örgütlerin sergiledikleri hizmetlerden tüm emekçilerin yararlanması te - mel unsurdur, temel görüştür. Ancak, örgütlenmeden beklenen sonuçların elde edilmesiyle, örgütlenmeyi olanaksız hale getirecek yolların açılması ayrı ayrı değerlendirmeye değer iki konudur. Yargıtay Genel Kurulu'nun dayanışma aidatı ko nusunda verdiği kararın, sendikal örgütlenme bakımından iş-

TÜRK-İŞ BÖLGE TEMSİLCİLERİNİN KOORDİNASYON TOPLANTISINDAN GÖRÜNTÜLER

çinin serbestçe sendika seçme özgürlüğü açısından ele alınması, varılmak istenen neticeyle bir paralellik taşımamaktadır ve özellikle tersine, örgütlenerek sorunlarını çözmek isteyenlerle, örgütlenmeyi güçleştirici tutum ve davranışlar içinde bulunanları aynı biçimde değerlendirme sonucunu vermektedir. Diğer bir sorun, yıllardır çözüme kavuşturulamıyan işçi - memur sorunudur. Bu konuyu yapay bir sorun olarak görüyoruz. Çeşitli siyasal iktidarlar sendikal örgütlenmenin giderek yaygınlaştırılacağı ve geliştirileceği vaadinde bulundukları halde, uygulamada sendikal örgütlenmeyi daha da güçleştirici tablolar yaratmışlardır. Maliye Bakanlığının son genelgesinde de görülmektedir ki, özellikle 1979'dan sonrası için çalışanların statü hukukuna tabi tutularak, sadece işçi statüsünde olanlara tanınan örgütlenme yolu bu suretle biraz daha daraltılmak ve tıkanmak istenmektedir. TÜRK-İŞ bu iki önemli konuda bu dönemde çok ciddi önlemler alarak sorunun çözümlenmesini kaçınılmaz saymaktadır.

ÖZELEŞTİRİ ÖRNEĞİ

Demokratik rejimin gereği olarak bu açıdan bakılırsa, genelde sosyal rahatsızlıkların kurumlara da aynı biçimde ve önemde yansıdığını, bu nedenle de demokratik kurumların işleyişinde, demokratik rejimin toplum yararına sonuçlar vermesini engelleyen bir takım gelişmelerin varlığını görüyoruz. Beklenen görevlerin yerine getirilmesinde, sadece söz ve yazıda değil, eylemde ve maddi varlıkta da bu fonksiyonu yerine getirebilmek zorunluğu vardır. Yine her türlü eleştiriye rağmen bu konuda da TÜRK-İŞ'in demokratik kuruluş olma niteliğini korumaya özen gösteren bir kuruluş olduğunu, ve fakat beklenen ve arzulanan bir düzeyde olmadığını söyleyebiliriz. Bu toplantımızda varmak istediğimiz önemli amaçlardan birisi de, rejimin işletilmesi, sağlıklı bir dayanışma ve koordinasyon sağlanabilmesi için, değerli teşkilâtlanma sekreterlerimizin teşkilâtlarının görüşlerini yansıtan bilgi alış - verişinde bulunarak, bundan sonrası için arzulanan düzeyde birlikte hareket kabiliyetini disiplinli biçimde artırmış eğitim ve teşkilâtlandırma faaliyetlerini birleştirerek fiziksel bir birlik olmanın ötesinde, düşünce alanında da birliği arzulanan biçimde sağlıyabilmek amacındayız.

Tüm sendikacılık hareketinin kendi sorunlarının çözümünde demokratik kurumlarla, parlâmentoyla, hükümetlerle ilişkilerinde ve onun ötesinde daha da önemlisi, aslında sahip olduğu fevkalade büyük gücü ve imkânları yansıtan bir biçimde uluslararası düzeyde ilişkilerin yönlendirilmesi ve biçimlendirilmesinde 12'nci çalışma dönemimiz çok yoğun geçecektir. Bu çalışmaların verimli ve başarılı olması yolunda da sürekli bir koordinasyona ihtiyaç bulunduğu açıktır. Geride bıraktığımız dönemlerin kazandırdığı bilgi ve tecrübeleri bu anlayış içerisinde değerlendirerek, önümüzdeki çalışma döneminin beklenen nitelikte hizmetlerin gerçekleştirilmesine olanak verilmesi inancıyla çalışmaların başarılı olmasını diliyorum.»

ŞİDE'NİN KONUŞMASI :

Genel Sekreter M. Sadık ŞİDE ise, aynı toplantıda özellikle işçi - memur sorununa temasla şöyle konuştu :

«Bir süreden beri önemli iki noktada yeni gelişmeler ortaya çıkarılmak istenmektedir. Bunlardan bir tanesi işçi - memur ayrımı ile ilgili, Maliye Bakanlığının teşviki ile bazı kamu kuruluşlarının ortaya çıkardığı yeni genelgelerdir ve bir kaç devlet kuruluşundan başlayarak tüm kamu sektöründe çalışanları tedirgin etmeye yetecek ölçüde bazı gelişmeler göstermektedir. Bunun hemen yanında, Başbakanlığın 1979/34 sayılı dayanışma aidatları hakkındaki bilinen genelgesidir.

Konfederasyonumuz bu iki önemli konu hakkında çalışmalar yapmaktadır. İşçi - memur ayrımı ile ilgili olarak, son bütçe kanununda hatırlıyacaksınız, tüm kadroların Maliye Bakanlığının onayı halinde yürürlük mümkündür. Böylece, Maliye Bakanlığının onayından geçmemiş kadrolar, uygulamaya konamayacaktır. Bu cümleden hareketle, özellikle TEK, DSİ gibi devlet kuruluşlarından başlayan ve 1980 kadrolarının hazırlığı ismi altında yapılan yeni çalışmalarda, 28 Kasım 1977 de çıkmış kadrosal ayırım, ondan bir yıl önce de kurumsal ayırım hakkındaki resmi gazetelerde yayınlanmış kararlarda belirtilen, o kararlara göre işçi olarak çalışması icabeden bazı meslek ünvanlarının sessiz sedasız memurlaştırılmaya yöneldiğini görmekteyiz.

İlgililerle yaptığımız ilk temasta, TÜRK-İŞ'in bu konuda alacağı vaziyet, göstereceği tepki açıkça anlatılmıştır. Şimdi sizlerin huzurunda şunu söylüyorum. Konfederasyonumuzun görüşü, kurumsal ve kadrosal ayırımla ilgili resmi gazetede yayınlanmış kararlar dışında, orada işçi gösterilenin memur olarak kadrolandırılması, çalıştırılmaya yeltenilmesi veya buna benzer bir idari tasarrufa yönelinmesi karşısında TÜRK-İŞ'in 220 bin kişi adına çok sert bir tepkisi olacaktır.

Bu konuda, 220 bin çalışan huzur içinde olmalıdır, kadro ile alâkalı işçi - memur ayırımı açısından tüm sıkıntıları ve bunların giderilmesi TÜRK-İŞ güvencesi altındadır. Ve son cümle olarak, hiç bir şekilde işçi olarak hizmet yapanlar memurlaştırılamıyacaktır. Memur kadrolarına herhangi bir idari tasarrufla da olsa, idari tasarruf bakımından çok kuvvetli gerekçe de taşıyor olsa, bu işçiler memur yapılamıyacaktır. Tekrar ediyorum, bu çalışanlar, TÜRK-İŞ güvencesi altındadırlar, herhangi bir gazete haberine kapılarak veya tam doğru olmayan bir habere takılarak üzülmemeli ve karamsar olmamalıdırlar.

KOORDİNASYON TOPLANTISINA KATILAN TEŞKİLATLANMA SEKRETERLERİ VE BÖLGE TEMSİLCİLERİ BU KONUDAKİ GÖRÜŞLERİNİ DİLE GETİRDİLER

DAYANIŞMA AİDATLARI KONUSU

İkinci konu, Sayın Başbakanımıza bir tekit yazısı ile son kez gönderdiğimiz ve kısa zamanda bu 979/34 sayılı genelgenin kaldırılmasını istediğimiz hususla ilgilidir. Dayanışma aidatı, konusu. Dayanışma aidatının Sayın Başbakana naklediliş şekli hatalı olmuştur. Seçim gezisi sırasında bir gurup işçi arkadaşımız kendisini uçakta ziyaret etmiş ve olayı kısaca özetledikten sonra, Sayın Başbakanın tepkisi şöyle olmuştur : «Arkadaşlar, bu konu bana böyle intikal ettirilmedi. Bir hatâ yapıldığını şimdi sizlerden dinledikten, olayı sizlerden öğrendikten sonra anlıyorum. Hatâ, kısa zamanda düzeltilecektir.» Bu sözün üzerinden iki haftadan fazla zaman geçti. Çalışma Bakanlığını gözlüyoruz. Acaba bu hatânın tesbitinden sonra Çalışma Bakanlığında bir rota düzeltmesi, bu yanlış genelgenin, sendikacılığın gerçekten özerk olarak çalışmasına ciddi bir müdahale sayılan bu genelgenin kaldırılması yolunda herhangi bir adım atılıyor mu? Fakat maalesef Çalışma Bakanlığında o günden bu yana bir rota düzeltilmesi olmadığı için, iki gün önce 16 Ekim tarihli yazı ile 19 Ekim de yazdığımız sebeplerle 1979/34 sayılı genelgenin mutlaka kaldırılması lâzım geldiğini, yargının çizdiği çizgiden daha ileriye giderek Başbakanlık Genelge - sinde toplu sözleşme düzenine müdahale edildiği, sendika ile işçi arasındaki ilişkilerin bozulduğu, hatta giderek sendikala - rın ortadan kaldırılmasının amaçlandığı izlenimini veren bu genelgenin mutlaka kaldırılması lâzım geldiğini, eğer ele alınması gerekli başka sebepler varsa tekrar bu itirazlardan sonra yeniden gözden geçirilmesi zorunluğu sayın Başbakana ifade edilmişti.

Evvelki gün gönderdiğimiz yazıda ,bunun çabuklaştırılması istenmektedir. Hükümetin seçimler sonucu istifa etmiş olması, yeni hükümetin seçilmesine kadar, işbaşına gelmesine kadar, geçici olarak görevde bekliyor olması, bizim bu işlerimizle uzaktan, yakından ilgili değildir. Çünkü hükümetler devamlılık arzeder. Talebimiz, o sebeple, acaba zamanı mıdır, değil midir? gibi bir tereddüde gerek bırakmayan bir taleptir. Acelesi vardır. Bir düzenin bozulması mevzubahistir. Bizzat Ecevit'in Çalışma Bakanlığı sırasında yaptığı, büyük titizlik gösterdiği bu yasanın herhalde bir takım bozukluklara uğramasını Başbakanlığı zamanında istemez. Bu hususları hatırlattıktan sonra, zannediyorum kısa zamanda bir yanıt alacağız. Ve vaziyetimizi, yeni politikamızı buna göre tesbit edeceğiz.»

ÖZDEMİR'İN SÖZLERİ :

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Kaya ÖZDEMİR ise TÜRK-İŞ Teşkilatlandırma Sekreterleri Toplantısında şöyle konuştu :

«Türk-İş Yönetim Kurulunun Rize'de yaptığı toplantı sırasında alınan kararlara paralel olarak, yeni iş programını ele a'mış ve İcra Kurulumuz bu çalışma dönemi içerisinde eğitim ve teşkilâtlanma çalışmalarının birlikte yürütülmesini, beraberce koordineli bir biçimde ele alınarak değerlendirilmesini kararlaştırmış bulunmaktadır. Biz, TÜRK-İŞ Eğitim Sekreterliği olarak a'ınan kararlara aynen uymayı, prensip bakımından hem sendikacılık disiplini bakımın dan, hem de sendikacılık ilkesi bakımından gerekli buluyoruz.

Memnuniyetle kaydetmek ge reken bir diğer husus daha var, üniversiteler son zamanlarda TÜRK-İŞ'ten çok yoğun bir biçimde hizmet isteyen öneriler getirmektedirler. Bütün bu hizmetleri karşılayabilmek için ne Teşkilâtlandırma Sekreterliği - nin, ne de Eğitim Sekreterliğinin kadroları yeterlidir. Bu kadrolar süratle tamamlanmalı, süratle teşkilâtımız tarafından kendi bünyelerindeki eğitim sekreterlikleri ve eğitim sekreterlik lerine bağlı olarak hizmet gören arkadaşlarımızın zaman zaman periodik çalışmalar içinde TÜRK-İŞ'e Teşkilâtlanma ve eğitim çalışmalarına yardımcı olmaları zorunluğu kendisini açıkça hissettirmektedir. Bir, iki kişi ile hizmetlerin yürütülmesi kesinlikle söz konusu değildir. Bu kadroların bütünü itibariyle TÜRK-İŞ'teki teşkilâtları içine alacak bir biçimde sürekli olarak devreye sokulması zamanı gelmiştir. İstenilen hizmetleri verebilmek için TÜRK-İŞ'e bağlı kuruluşların bütün ünitelerini birlikte çalışmaya, beraberce hareket etmeye çağırmak ve hatta onları birlikte çalışmaya mecbur etmek zamanı geldi. Üniversitelerin bizden istedikleri hizmetleri veremiyoruz. Üniversiteler son zamanlarda bizden çok yoğun bir biçimde talepte bulunmaktadırlar. Gerek öğrencilerin aydınlatılması, gerekse kamuoyunun oluşturul - ması bakımından. Bu hizmetlerin verilebilmesi, hem teşkilâtlanma, hem eğitim hizmetle-

rinin birlikte yürütülmesine, hem de kadroların takviye edilmesine, eleman, araç, gereç bakımından takviye edilmesine büyük ölçüde bağlıdır. Bu husus, teşkilâtlarımızın artık kendi bünyelerinden sıyrılarak TÜRK-İŞ'le ortak çalışmaya yönelmesi bakımından gereklidir. Zamana hükmetmek diye bir deyim var. Zamana hükmetmeye mecburuz, nasıl mecbur olacağız, şimdiden bunu kestirmek de mümkün değildir. Biz bu gün yine hayırlı bir işle ilgili olarak bir başka toplantıyı biraz sonra birlikte ele alacağız.

TÜRK-İŞ Eğitim Vakfı burada yaptığı bir genel kurulla işçi çocuklarına burs vermeyi kesin likle karar altına almıştır. Burs verilmesiyle ilgili yönetmelik, bu önümüzdeki hafta içinde nihai bir biçime getirilecek ve yoksul işçi çocuklarına burs verilmeye bu dönem başlanacaktır.

EĞİTİM VAKFI BURSLARI

TÜRK-İŞ Eğitim Vakfı Genel Kurulunun aldığı bu kararı uygulamak bizim için kaçınılmaz görevdir. Şimdi yapılacak iş, bu işi düzenleyerek, başarılı ve yoksul işçi çocuklarına burs vermeyi başlatmaktan ibarettir. Bugün bu konuyla ilgili olarak işçi eğitim vakfı yönetim kurulu hem kendi görev bölümünü yapacak, hem de burs yönetmeliğinin ele alınarak düzenlenmesini karar altına alacaktır.

SERİ SEMİNER ÇALIŞMALARI

İşçilerin artık TÜRK-İŞ kadro larından beklediği hizmetler o kadar yoğundur ki, bir bölgede yaptığımız semineri hemen onun bitişiğindeki bölgede anında uygulamağa mecburuz. Tipik bir örnek vermek istiyorum, Adapazarında 800'ü aşkın arkadaşımızı şu son 15 gün içinde eğitimden geçirdik. Bunlar, yaş ortalaması 24 - 25 civarında olan arkadaşlarımız. Bunlar genç işçilerdir. Bu işçi arkadaşlarımızın seminerlerden büyük ölçüde memnun olduklarını, büyük ölçüde yararlandıklarını memnuniyetle kaydetmek istiyorum. Hemen bitişiğindeki Bilecik İli ki, hizmet verme olanağını pek bulamadığımızdan üzgündük, bizden ısrarla talepte bulundular. Hemen anında program düzenledik. Tokatta, Amasya'da bizden istenen budur. Türkiye eğitime susamışlığın, eğitim özleminin, eğitimde ileriye gitmenin özlemi içindedir. Okuma yazma seferberliğinden tutunuz, mesleki ve teknik öğrenime kadar... Mesleki ve teknik öğrenimden tutunuz ülkenin sorunlarıyla ilgili siyasi bilinçlenmeye kadar, çok yoğun taleple karşı karşıyayız. Bu talepleri yerine getirebilmek elbette insana ve emeğe ihtiyaç gösteren bir olgudur. Eğer insanımız bu konuda yeterli değilse, gerçekten yeteri kadar emek veremiyorsak hizmette başarılı olamayız. İstediğiniz kadar burada 16 saat çalışınız, ama belli bir iki kişi çalışıyorsa, istenilen hizmetleri tam manası ile vermek mümkün değildir. Bu halde, Samsun'da yaptığımız eğitim konferansında karar altına aldığımız biçimde ki, o konferansa emek veren bazı arkadaşlarımızın burada bulundukların memnuniyetle görüyorum, hizmetleri birleştirmek, koordine etmek ve uyuşmazlık konuları varsa, bunları asgari hadde indirerek hep birlikte devreye sokmak zorunluluğu kendiliğinden ortaya çıkmıştır. Açıktır, aşikârdır. Hizmetten kaçamayız, biz kaçsak bile, kimse bizim kaçmamıza izin vermez. Böylesine yoğun taleplerle karşı karşıya bulunuyoruz. Eğitim ve Teşkilâtlanma hizmetlerini birlikte yürütme konusunda İcra Kurulumuzun aldığı karar, eksiksiz uygulanacaktır.»

YÜKSEK SEÇİM KURULU 14 EKİM SEÇİM SONUÇLARINI AÇIKLADI

Yüksek Seçim Kurulu, 14 Ekim günü 25 İl'de yapılan Senato üçte bir yenileme ve 5 İl'de yapılan milletvekili ara seçimleri sonuçlarını oy oranları itibariyle açıklamıştır.

Bu açıklamaya göre, siyasi partilerin aldıkları oy oranları şöyledir :

SENATO

Seçmen sayısı	:	6.868.533	
Oy kullanan	:	4.847.176	
Geçerli oy	:	4.730.571	
Katılma oranı	:	70.57	
AP	:	2.215.053	(46.83)
CHP	:	1.378.224	(29.14)
CGP	:	117.749	(2.49)
MSP	:	459.040	(9.70)
MHP	:	312.243	(6.60)
SDP	:	33.548	(0.71)
TBP	:	55.774	(1.18)
TİP	:	33.720	(0.71)
TSİP	:	62.105	(1.31)
Bağ. (10)	:	63.093	(1.33)

MECLİS

Seçmen sayısı	:	1.727.099	
Oy kullanan	:	1.289.141	
Geçerli oy	:	1.252.427	
Katılma oranı	:	74.64	
AP	:	676.900	(54.05)
CHP	:	367.317	(29.33)
CGP	:	21.593	(1.73)
MSP	:	92.932	(7.42)
MHP	:	67.154	(5.36)
SDP	:	7.677	(0.61)
TBP	:	4.290	(0.34)
TİP	:	7.315	(0.59)
TSİP	:	6.735	(0.54)
Bağ. (1)	:	297	(0.03)

Türk - İş'in kitap kampanyası ve yurtdışındaki işçi çocuklarının eğitimi

Yurtdışında çalışan ve sayıları yüzbinleri aşan Türk İşçi çocuklarının oldukça önemli sayılacak bir eğitim sorunu vardır. Bugün yurtdışında bulunan Türk çocuklarının büyük çoğunluğu okuma - yazma çağındadır. Ve bunların eğitimi Türkiye açısından önemli bir problem olarak, her geçen gün önemini arttırmaktadır.

Yabancı ülkelerdeki Türk çocuklarının Türk kültürü yönünden içinde bulundukları boşluğu doldurmak ve gerekli eğitimi vermek amacıyla TÜRK-İŞ bir kitap kampanyası açmış idi.

Bilindiği üzere, içinde bulunduğumuz yıl, çocuk yılıdır. Bu noktayı da değerlendiren TÜRK-İŞ, açmış bulunduğu kampanya sonunda 8 bin kitap sağlamış ve bu kitaplar, Federal Almanyadaki çocukların yararlanmaları amacıyla gönderilmiştir.

TÜRK-İŞ, 1979, «çocuk yılı» sebebiyle başlattığı bu kampanyayı gelecek yıllarda da sürdürecek ve sağlanan bu kitaplar, diğer ülkelerdeki Türk çocuklarının yararlanmalarına da tahsis edilecektir.

TÜRK-İŞ, işçi çocuklarının eğitim sorunlarının yalnız kitap kampanyasının sürdürülmesiyle yerine getirilmeyeceğini iyi bilmekte ve sorunu çözmek için daha ileri bir görüşle bu konunun ele alınmasını istemektedir.

İçinde bulunduğumuz ekonomik güçlükler ve dar boğazlara rağmen, Türkiye henüz büyük sıkıntılara düşmeden ekonomik varlığını sürdürüyorsa, bunda Avrupa ülkelerinde çalışan işçilerimizin büyük payı ve emeğinin bulunduğu açıktır. Ancak, ekonomimize büyük katkıları olan bu işçilerimiz yanlarına ailesini ve çocuklarını da almakta ve karşımıza yeni sorunlar çıkmakta, bu sorunlar - dan en önemlisi de Türkçe eğitimi ve meslek eğitimi şeklinde görülmektedir.

NELER YAPMALIYIZ?..

O halde, bu sorunun halli konusunda neler yapmalıyız?..

1 — Götürülecek hizmetler tüm çocuklarımıza yönelik olmalı, çocuklarımızın en iyi şekilde yetişmeleri için gereken önlemler zamanında alınmalı - dır.

2 — Her şeyden önce, çocuk ların «milli bir eğitimden» geçirilmesi için teşkilâtlandırılması, eğitimin yürütülmesi için gerekli maddi ve manevi desteğin sağlanması şarttır.

3 — Gönderilecek öğret - menler politikacılar aracılığıyla değil, tamamen objektif kurallara göre ehliyetli eğitimciler arasından seçilmelidir.

4 — Eğitimle ilgili faaliyetler çocuklarımızın sadece ilkokul diploması almasına yönelik olmamalı; orta ve yüksek öğrenim yapmalarını sağlaya - cak tedbirler de alınmalıdır. Bunun tek yolu da özellikle Alman Üniversite ve Yüksek okul larında öğretim yapmak isteyen çocuklarımıza kontenjan ayrılması için de gereken girişimler yapılmalıdır.

«Dünya Çocuk Yılı»'nda eğitim sistemimizi içinde bulunduğu zaaf ve boşluklardan kur - tarmak zorundayız. Çağımızın şartlarına ve gelecekde geçerliliğini koruyacak bir eğitim sisteminin programını hazırlamalıyız.

Ayrıca, okullarımız yeter sayıda teçhiz ederek, laboratuvar ve kütüphane imkânlarına ka - vuşturmalı ve Öğretmen açığını kapatırken de kabiliyetli öğretmenleri istihdam etmeye özen göstermeliyiz.

Namık TAN
TÜRK-İŞ KÜTÜPHANECİLİK UZMANI

TÜRK-İŞ'İN İKİNCİ KİTAP KAMPANYASI DA BAŞLIYOR

TÜRK-İŞ tarafından, «Dünya Çocuk Yılı» nedeniyle gerçekleştirilen kitap kampanyasının büyük ilgi görmesi ve başarıya ulaşması üzerine, ikinci kampanyanın da başlatılmasına karar verilmiştir.

Kampanyanın 1980 yılında sonuçlandırılacağı ve ilk kampanyadan daha geniş kapsamlı olacağı ifade edilmektedir.

kooperatifçilik

Sendikalar ve tüketim kooperatifleri

CAVİT İLGEZDİ

Günümüzde Sendikaların kooperatifçilik hareketini kendi bünyesi içinde teşvik etmesi ve çalışmalarına bu yönde ağırlık vermesi artık kaçınılmazdır.

Sendikalar - özellikle işçilere büyük yarar sağlıyabilecek tüketim kooperatiflerine gerek maddi yönden, gerekse idari yönden yardımcı olmalıdırlar. Zira tüketim kooperatifleri işçileri doğrudan doğruya ilgilendiren kooperatif türlerinden biridir. Tüketim kooperatifleri, işçilerin ücretlerinin değerinin artmasında etken olurlar. Bunu işçilere temel tüketim maddelerini ucuz fiyatla temin suretiyle sağlarlar.

Şurası gerçektir ki, Tüketim Kooperatifçiliği hareketi sendikalardan soyutlanarak düşünülemez. Sendikaların tüketim kooperatifi hareketi toptan alımlar bir elden yapılacak şekilde planlanmalıdır. Böylece büyük aracılar dahi ortadan kaldırılarak çoğu tüketim maddelerinin imalatına da gidilebilecektir.

Sendika - kooperatifçilik hareketinin bilincinde olan TÜRK-İŞ, kooperatifler ve Kooperatif üst kuruluşlarını desteklemek, bu kuruluşları işçinin satın alma gücünü koruyucu ve geliştirici etkinliğe kavuşturmak ve özellikle ekonomik ve sosyal konularda sendika - kooperatif işbirliğini gerçekleştirmek amaciyle «Kooperatifçilik Fonu» adı altında bir fon oluşturmuştur. Bu fondan verilecek kredilerde faiz oranlarının çok az olması öngörülmüş, böyece kooperatiferin ucuz krediye duydukları gereksinim, maliyetinin de altında sendikalarca sağlanması ve işçiye götürülecek hizmetlerin daha ucuza mal edilmesi düşünülmüştür.

Bu amaçla 1975 yılında TÜRK-İŞ öncülüğünde yurdumuzda ilk defa kuruluşu gerçekleştirilen Ankara ve Civarı Tüketim Kooperatifleri Birliği (Ankara Tükobirlik) TÜRK-İŞ'ten sağladığı kredi ile 1978 yılında pazarlama çalışmalarına başlamış ve iki yıl içinde ortak sayısını sekiz tüketim kooperatifinden on sekiz tüketim kooperatifine çıkarmıştır. Tüm ortak kooperatifler için, özellikle üretici kuruluşlardan ve piyasada bulunmasında güçlük çekilen (margarin, likityağı, deterjan v.s. gibi) mal grupları yapılan toplu alımlarla ortak kooperatiflere geniş kredi olanaklariyle sağlanmıştır.

Ankara Tükobirlik pazarlama çalışmalarının yanında diğer bölgelerde de bu tür birliklerin sendikalar öncülüğünde gerçekleştirilerek Merkez Birliği oluşturulması ve böylece öteden beri arzuladığımız Sendika - Kooperatif İşbirliğinin sağlanması çalışmalarına da yardımcı olmaktadır.

Kooperatifçilik eğitim ve öğretiminin önemi, TÜRK-İŞ tarafından anlaşılmıştır. TÜRK-İŞ çeşitli bölgelerde sürekli olarak düzenlediği kooperatifçilik seminerleriyle bunun en belirgin örneklerini vermiştir.

Bir taraftan ilkokuldan üniversitelere kadar bütün okullada kooperatifçilik derslerinin konulması çalışmaları yapılırken, diğer taraftan kooperatifçi yetiştirecek, kooperatifçilik okulları açılması çalışmaları yurt çapında yapılmaktadır. Bütün bu ça lışmalar sayesinde gelecekte, kooperatifçilik yönünden yetişmiş bir personel kadrosunun kooperatiflerimizin yönetimini ellerine alması sağlanmış olacaktır.

LİKAT-İŞ SENDİKASI ANKARA'DA BAŞARILI BİR SEMİNER DÜZENLEDİ

SEMİNERDE SOSYAL POLİTİKA, YÖNETİME KATILMA VE KIDEM TAZMİNATLARI ÜZERİNDE DURULDU

LİKAT-İŞ Sendikası, 22-24 Ekim tarihleri arasında Ankara'da oldukça başarılı geçen bir seminer düzenledi.

TÜRK-İŞ Toplantı Salonundaki bu seminere konuşmacı olarak katılan Prof. Nevzat Yalçıntaş, «TÜRKİYE'DEKİ SOSYAL POLİTİKA», DPT uzmanlarından Mete Türüner, «İŞÇİNİN YÖNETİME KATILMASI VE ÜLKE SOEKONOMİSİNDEKİ YERİ» ve Prof. Seza Reisoğlu da, «KIDEM TAMİNATLARININ GELİŞİMİ, BUGÜNKÜ DURUMU VE VERGİ İLİŞKİSİ» konularını en ayrıntılı biçimde işlediler ve seminere katılan işçilerin bu konulara ilişkin çeşitli sorularını cevaplandırdılar.

Seminer'de, TÜRK-İŞ Genel Başkanı İbrahim DENİZCİER, Genel Sekreter M. Sadık ŞİDE, Genel Eğitim Sekreteri Kaya ÖZDEMİR ve Genel Teşkilâtlandırma Sekreteri Orhan ERÇELİK de Eğitim Seminerlerine ilişkin görüşlerini dile getirdiler.

LİKAT-İŞ'İN ANKARA'DAKİ SEMİNERİNDE GENEL BAŞKAN AHMET KURT AÇIŞ KONUŞMASINI YAPIYOR

AHMET KURT'UN AÇIŞ KONUŞMASI

LİKAT-İŞ Sendikası Genel Başkanı Ahmet KURT, semineri bir konuşmayla açarak, şunları söyledi :

«Çağımızın ilim ve teknolojik gelişmelerine rahatlıkla ayak uydurabilecek bir işçi hareketinin oluşmasının ve ülke sorunlarına yetki ile el atabilmenin temel harcının (EĞİTİM) sorununda yattığı kuşkusuzdur.

Toplumun hızla değişen ekonomik ve sosyal yapısı yanında özgür, barışçı ve insan kişiliğine saygılı bir sosyal düzenin yaratılmasının da ancak eğitimle oluşacağına kesin inancımız vardır.

İşte bu düşünceler bizleri bir araya getirdi ve üyesi bulunduğu toplum ile memleketine yararlı hizmet verebilecek yetenekte bilinçli insanlar yetiştirme amacımızın temeline yeni harçlar koyabilmek olanağına kavuştuk.

Bize bu hususta büyük bir anlayış göstererek, bu eğitim çalışmamıza katılma lütfunda bulunan pek değerli hocalarımıza içtenlikle teşekkür ederken seminer boyunca sergilenecek gerçekten değerli bildiri ve eleştirilerden sizlerin azami derecede yararlanabilmeniz için gerekli gayreti göstermenizi bilhassa öneriyorum.

SEMİNERDE TÜRK-İŞ YÖNETİCİLERİ DE BİRER KONUŞMA YAPTILAR.

Unutmayınız ki, bu güçlü çalışma sonunda alacağınız bilgiler ve kazanacağınız yetenekler, dünya görüşünüzde büyük ufuklar açacağı gibi yaşamınızın her aşamasında karşılaşacağınız sorunların çözümünde de en yararlı rehberiniz olacaktır.»

DENİZCİER'İN KONUŞMASI :

TÜRK-İŞ Genel Başkanı İbrahim DENİZCİER ise, seminere katılanlara hitaben şöyle dedi:

«Benim, bu seminerde birkaç söz söylemem arzulanmıştır. Bu arzuyu büyük bir içtenlikle yerine getiriyorum. Tabiidir ki, bu seminerlerin çok büyük faydaları olmaktadır. Dağarcığımıza bir takım bilgiler koyduktan sonra bilinçli ve cesur, inandıklarımızı daha iyi savunan bir şekle gelmiş bulunuyoruz. Bu itibarla seminerlere son derece önem vermekteyiz. Bundan sonra da, tabana kadar seminerleri götürmüş bulunacağız. Uzun konuşup vaktinizi alacak değilim.

Ancak, hepinize, zekânıza ve şahıslarınıza güveniyorum. Seminere gelmek bir marifet değildir. Seminerde edindiğimiz bilgileri bulunduğumuz topluma aktarmak zorundayız. Buna güveniyorum ve biraz önce de işaret ettiğim gibi, çok kıymetli hocalarımızın size, gerek ekonomik, gerek sosyal ve gerek kültürel konularda birer hazine olarak verecekleri bilgileri değerlendirip toplumumuza, camiamıza, TÜRK-İŞ camiasına ve ulussumuza yararlı bilgiler şeklinde tabandaki arkadaşlarımıza, gittiğiniz yerde bunları aktarma ettiğiniz gün, bu seminerin gerçek değeri bulacağına işaret etmek isterim. Aksi halde bildiklerimizi eğer çekmece gözlerimize atarsak ve burada öğrendiklerimizi başkalarına aktaramaz isek bu seminere gelip sadece 5 günümüzü öldürmüş oluruz. Bu duygularla hepinize başarılar diler, teşekkür ederim.»

PROF. YALÇINTAŞ'IN KONUŞMASI :

Seminerde, Prof. Dr. Nevzat YALÇINTAŞ, ise Sosyal Politika konusundaki görüşlerini şu şekilde özetledi :

«Türkiye önemli ve âcil çözümler bekleyen sosyal ve ekonomik meseleler içinde bulunmaktadır. Ağır bir sosyal problem olan işsizlik son bir kaç senedir şiddetini arttırarak devam etmiş ve İktisadi hayattaki daralmaya müvazi olarak hacmini genişletmiştir. İşçi - İşveren ilişkilerindeki ana meseleler varlıklarını devam ettirmekedirler. Türk ekonomisi bu yıl da ciddi ekonomik güçlüklerle karşı karşıyadır. Bunlar geçen yılın devamı niteliğindedir. Nitekim 1978 senesinde ekonomi şimdiye kadar görülmemiş yükseklikte bir enflasyon hızına tanık olmuş, dış ödemelerde tıkanıklık vahim bir seyir takip etmiş ve dış finans kurumlarından arzu edilen kaynaklar sağlanamamıştır. Ortaya çıkan döviz darboğazı ithalât hacminin daralmasına yol açmış ve bu durum sanayi üretim kapasitesinin büyük ölçüde kullanılmaması neticesini doğurmuştur. Döviz darboğazı, hızlanan enflasyon tazyiki ile spekü-

Seminerde TÜRK-İŞ Yöneticileri ve diğer konuklar (üstte) Öğretim görevlileri seminer öncesi TÜRK-İŞ Yöneticileriyle (altta)

lâtif işlemlere kayma ve yatırım larda bir süredir müşahede edilen yavaşlama Gayri Sâfi Milli Hasıla artışını son 25 senenin en düşük seviyesine indirmiştir. İşsizlik oranı yüksek seviyede seyretmiş ve hükümet hızlı enflâsyonist gidişle mücadele tedbirleri arasında ücret faktörü üzerinde durmuştur. Bu maksatla, en büyük işçi Konfederasyonu olan TÜRK-Ş'le, Hükümet Kamu İktisadi Teşebbüslerinin (K.İ.T.) Toplu-İş Sözleşmelerini içine alan bir «Toplumsal Anlaşma» imzalamışlardır. Fakat enflâsyonun hızını arttırarak devam etmesi ücret gelirleri ile sabit gelirler üzerinde ciddi olumsuz tesirler meydana getirmiştir.

İhracatta, özellikle 1978 yılının son aylarında görülen hızlı artış ve aynı yıl ithalâtının bir önceki seneye göre azalmış olması dış ticaret açığını hissedilir derecede daraltmıştır. Alınan yeni kararlarla işçi dövizlerinde ve Turizm gelirlerinde hissedilir artışlar vuku bulmuştur. Ülkemizin içinde bulunduğu Sosyal ve Ekonomik iç meselelerin tümünü ele aldığımızda bunlardan özellikle aşağıdaki 5 tanesinin öncelik arzet tiği görülmektedir. Bu iç sosyoekonomik meseleleri şu şekilde sıralayabiliriz :

- **İşsizlik meselesi ve İşçi - İşveren İlişkileri**
- **Kalkınma Hızının Yavaşlaması,**
- **Sanayide Düşük Kapasite Kullanımı,**
- **Fiyat Seviyelerinde Yükselmeler**
- **Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Açıkları.**

Bu beş ana konuyu ayrı ayrı ele alan Prof. YALÇINTAŞ, işsizlik sorununa ilişkin görüşlerini ise şöyle anlattı :

«Ülkemiz vahametini gittikçe arttıran bir işsizlik meselesi ile karşı karşıyadır. İşsizlik en büyük sosyal adaletsizliktir. İşsiz kimse ücret gelirinden ve sosyal korunma tedbirlerinden mahrumdur. Türkiye, kalkınmasını plânlara göre yürütmesine rağmen işsizlik meselesini halledememiş ve işsizlerin sayısı devamlı artış göstermiştir. İşsizliğin başka bir ifadesi olan toplam işgücü fazlası 1977'de 2 milyon 175 bin kişi iken 1978 de bu miktar yaklaşık 2 milyon 300 bine yükselmiştir. Böylece Türkiye'de işgücü fazlası oranı yüzde 14 gibi yüksek bir seviyeyi bulmuştur. Bu rakamın içinde bulunduğumuz sene daha da arttığı ve işsizlerin 2,5 milyon civarına ulaştığı hesap edilmektedir. Türkiyede işsizliği azaltan faktörler arasında yurt dışına işgücü gönderilmesi önemli bir unsur teşkil etmiştir ve özellikle 1960 ların son yılları ile 1973 senesine kadar Batı Almanya'ya büyük sayıda Türk işçisi gitmiştir. Fakat bu imkân 1973 Aralık ayından itibaren ortadan kalkmıştır. Şimdi halen yurtdışına önemli olarak Libya ve Suudi Arabistana

Sadık ŞİDE Seminerin kapanış konuşmasını yaparken (üstte), ERÇELİK bir kursiyere Sertifikasını verirken (altta)

TÜRK-İŞ GENEL SEKRETERİ ŞİDE, LİKAT-İŞ SEMİNERİNDE BİR KURSİYERE SERTİFİKA VERİRKEN

işçilerimiz gitmektedir. Fakat bu miktarlar Batı Almanya'ya gitmiş olanlardan çok azdır. Libya'da Türk işçisi sayısı 50 bin'e yaklaşmıştır. Suudi Arabistan'da ise 40 bin civarında olduğu hesap edilmektedir. Sağlıklı bi rekonomi için asıl olan istihdam elbetteki yurt içinde yapılmış olandır. İşsizlik meselesine en doğru çözüm Ülkenin kapasitesini arttırarak meydana getirilen istihdamdır.

M. SADIK ŞİDE'NİN SEMİNERDEKİ KONUŞMASI :

«Toplumsal Anlaşma, yapıldığı tarihlerde Türk ekonomisine ve çalışma hayatına yeni boyutlar kazandıracak ve bunalımlı dönemden geçiş için çok etkili olacak nitelikte idi. Biz TÜRK-İŞ olarak bu amaçlarla, toplumsal anlaşmayı hazırladık ve imzaladık. Ancak hükümet, toplumsal anlaşmanın çok çok dışına çıkarak anlaşmayı ihlâl etmiştir. Yönetim Kurulumuzun Rize'de yaptığı 12 nci dönemin ikinci toplantısında ele alınan toplumsal anlaşma, hükümetçe ihlâl edildiği için, askıya alındı. Rize toplantısında, toplumsal anlaşmanın bağlayıcı kurallarının askıya alınmasının kararlaştırılması, bir yerde toplumsal anlaşmanın tamamen ortadan kaldırılması anlamına gelmektedir.

TÜRK-İŞ olarak, işçinin yönetime katılmasını, bugün her zamankinden çok istiyoruz. Türk işçisi yönetime katılacak düzeye çoktan gelmiştir. 1963 yıllarında ilk toplu sözleşmeler imzalanırken işveren kesimini temsilen yüksek tahsilli kişilerin karşısına işçi kesimini temsilen çıkan eğitimsiz işçiler bugün o işletmelerin yönetimine katılabilecek düzeydedirler. Bakanlar Kurulunun kanun kuvvetinde kararname çıkarma yetki süresi dolmuştur. Fakat, 440 Sayılı Kanunun günün koşullarına göre ve TÜRK-İŞ görüşleri doğrultusunda yeniden düzenlenmesi için çabalarımız eskisinden de hızlı sürdürülecektir.»

KAYA ÖZDEMİR'İN KONUŞMASI :

«Türkiye, son günlerde sorunlar ülkesi haline gelmiştir. Türk milleti son seçimlerde gerek sağ, gerekse sol fanatik aşırı uçlara gereken dersi vermiştir. Demokrasiye sahip olduğunu oylarıyla bütün dünyaya ilân etmiştir. Biz, TÜRK - İŞ olarak yüce milletimizin inançlarını, düşüncelerini en doğru şekilde aksettirdiğimiz kanaatindeyiz. Seçimlere katılmadaki yüksek oranda, TÜRK-İŞ'in yaptığı uyarının büyük rolü vardır. TÜRK-İŞ'in bugün savunduğu, geniş tabanlı, güçlü hükümet modeli, ölümsüz liderimiz Seyfi DEMİRSOY tarafından 1973 seçimlerinden sonra da savunulmuştur.

Sendikacılık çileli meslektir, ideali olanların mesleğidir.»

ORHAN ERÇELİK'İN KONUŞMASI :

«Teşkilâtlanma bireysel gücün yetersiz kaldığı sorunların çözümünde, bu güçleri birleştirme gereğinden doğmuştur.

Ancak, güçleri bir araya getirmek ve onu statik bir durumda bırakmak, sorunları çözmeğe yetmez. TÜRK-İŞ olarak 12. çalışma döneminde birliğimizi daha sağlıklı bir yapıya kavuşturarak, ilkelerimiz ve prensiplerimiz doğrultusunda güçleri bölmeden kullanabilme, gündemimizin birinci sırasını tutmaktadır.

Birlikte ve aynı doğrultuda hareket etmedeki başarı oranı, sorunların çözümünde başarının gerçek bir ölçüsü olmaktadır. Bu gerçek karşısında, sizlere düşen görev, sonuçta güç bölünmesine neden olan davranışlardan uzak kalarak, demokratik yollardan kopmadan düşünce ve eylem birliğini sağlamada sorumluluklarınızı unutmamak olmalıdır.»

ekonomik rapor

SON BEŞ YILDAKİ VERGİ KAYBI YÜZ MİLYAR LİRAYI AŞTI

ADİL BİR VERGİ REFORMU YAPILAMADIĞI İÇİN SABİT GELİRLİLER DEVAMLI ZARAR GÖRÜYOR

Son beş yılda, toplam 100,5 milyar liralık vergi gelirinin (tahakkuk etmiş olmasına rağmen) toplanamadığı belirlenmiştir. Maliye Bakanlığı tarafından yayınlanan 1978 bütçe gelirleri yıllığında yer alan bilgilere göre, toplanamayan vergi gelirleri, gelir, kurumlar, veraset intikal ve motorlu kara taşıtlarıyla ilgilidir.

1974 - 1978 mali yıllarının vergi gerçekleşmelerine ilişkin bilgiler, tabloda gösterilmiştir.

Aşağıdaki tabloda görüldüğü gibi, gerçekleşen vergi gelirlerinin toplanamayan bölümü giderek artmaktadır.

1978 mali yılında toplanamayan 36.9 milyar liralık vergi gelirlerinin 17 milyar liralık bölümü gelir vergilerine ait olmuştur. 1978 mali yılında gerçekleşen 127 milyar liralık gelir vergisinden toplanabilen bölüm 110 milyar lirayla sınırlı kalmıştır. Kurumlar vergisinde 15 milyar liralık gerçekleşmeye mukabil 12 milyar lira toplanabilirken, veraset intikal vergisinde de 2,9 milyar liralık gerçekleşmeye rağmen yalnızca 947 milyon liralık gelir sağlayabilmiştir.

Motorlu kara taşıtları vergisinde de 707 milyon liralık gerçekleşmeye rağmen 392 milyon lira toplanabilmiştir.

Vergi Tahakkuku **(Milyar TL.)**

Yıllar	Toplanması Gereken	Toplanan	Fark
1974	79.172	65.156	14.016
1975	106.464	95.008	11.456
1976	139.610	127.055	12.555
1977	192.621	167.373	25.248
1978	280.827	243.895	36.932
Toplam	**798.694**	**698.487**	**100.207**

TOPTAN EŞYA FİYATLARI BİR YILDA YÜZDE 65'in ÜSTÜNE ÇIKTI

Ticaret Bakanlığı verilerinden derlenen bilgilere göre, toptan eşya fiyatları son iki yılın Eylül ayları itibariyle % 65.88 oranında artış göstermiştir.

Öte yandan 1978 yılının Aralık ayını kıstas olarak incelediğimiz takdirde, yılın ilk dokuz ayı içinde toptan eşya fiyatlarının % 53.44 oranında arttığını görmekteyiz.

Bu arada toptan eşya fiyatlarının 1979 Ağustos ve Eylül ayları itibariyle gösterdiği değişime baktığımızda, bir ay içinde toptan eşya fiyatlarının yalnızca % 3.03 oranında arttığı anlaşılmakadır. Bu oran, 1978 Ağustos - Eylül ayları arasında % 4.2 olarak gerçekleşmişti.

Ticaret Bakanlığı verilerinden derlenen bilgilere göre, Ağustos ayı Ankara geçinme indeksi, bir yıl öncesine oranla % 60.8'lik bir artış göstermiştir. Son iki yılın aynı ayları itibariyle İstanbul geçinme indeksi artışı ise % 69.8 olmuştur.

Öte yandan, 1979 yılının ilk 9 aylık döneminde geçinme indekslerinde ortaya çıkan artışlar ise, Ankara için % 49.7, İstanbul için de % 54.5 olmuştur.

Bu arada, geçinme indekslerinde ortaya çıkan aylık artış hızının Ankara'da azaldığı, buna karşın İstanbul'da arttığı anlaşılmaktadır. Buna göre, Ankara Eylül ayı geçinme indeksi Ağustos'a göre % 2.7 artmıştır. Oysa Temmuz - Ağustos itibariyle bu oran % 7.5 idi. Öte yandan, İstanbul geçinme indeksinin Eylül ayında kazandığı değer, Ağustos ayındaki değerden % 4.6 oranında fazla olmuştur. Oysa Temmuz - Ağustos dönemi artışı % 4.2 idi.

EKONOMİK RAPOR

Döviz Rezervleri 12 Milyon dolar arttı

Merkez Bankası'nın 19 Ekim tarihli vaziyetine göre, konvertibl döviz rezervleri, bir hafta içerisinde 12.9 milyon dolarlık bir artış sağlamıştır. Böylelikle, döviz miktarı 671.1 milyon dolardan 684.0 milyon dolara yükselmiştir.

Bu rakam içerisine, 157.5 milyon dolarlık altın karşılığı döviz tutarı da dahil olmaktadır. Böylelikle, döviz rezervlerinde uzun zamandan bu yana ilk kez olumlu bir gelişme kaydedilmektedir. Bu arada, yetkili bankalar döviz rezervleri son üç haftadır değişikliğe uğramamış ve 60 milyon dolar düzeyinde kalmıştır.

KISA... KISA... KISA...KISA... KISA... KISA...

● **DÜNYA BANKASI - DPT görüşmeleri sonucunda, Türkiye'nin son yirmi yıldaki kalkınma çabalarında plânlamanın önemli rolü üzerinde duruldu; Banka uzmanlarınca hazırlanan raporun kimi bölümlerinin yeniden yazılması kararlaştırıldı.**

● OPIC (ABD Denizaşırı Özel Yatırımlar Kurumu) tarafından düzenlenen bir program çerçevesinde Türkiye'de özel kesim temsilcileri ve bakanlık yetkilileriyle temaslar yapan Amerikalı işadamları, Türkiye'de yatırım yapmalarını güçleştiren başlıca etkenin bürokratik engeller olduğunu belirterek özellikle madencilik alanında yüksek teknoloji içeren yatırımlar yapmaya niyetli olduklarını açıkladılar.

● **MERKEZ BANKASI BAŞKANI İsmail Hakkı AYDINOĞLU, Ekimde yürürlüğe giren «Taze Para Anlaşması» uyarınca sağlanan kredilerden, yeni transfer işlemleri için de yararlanılabileceğini açıkladı. Bekleyen transfer sahiplerinden yeterli başvuru gelmemesi halinde bu yola gideceklerini açıklayan Aydınoğlu, 150 milyon marklık F. Almanya kredisinin ardından 200 milyon franklık Fransız, 15 milyon sterlinlik İngiliz ve 230 milyon marklık ikinci dilim F. Alman kredisinin işlerlik kazanacağını belirtti.**

● LİBYA ve KUVEYT'in Türkiye'ye proje ve program kredileri vereceği açıklandı. Bu arada Kuveyt'in uluslararası ihalelerde Türk firmalarına öncelik tanımayı kabul ettiği belirtildi.

● **DPT «ÜRETİM GERÇEKLEŞMELERİ» verileri, 1979'un ilk sekiz ayında taşkömürü, çimento, bakır, alüminyum, petrokimya ürünleri, otomobil, kâğıt, lâstik, et ve yem üretiminde geçen yılın eşdönemine oranla gerilemeler meydana geldiğini; buna karşılık başta gübre olmak üzere hamdemir, sıvı çelik, hampetrol, linyit ve traktör üretiminde önemli artışlar sağlandığını gösterdi. Elektrik üretimi de geçen yıla oranla % 5 arttı.**

● İŞSİZ sayısının ocak - ağustos 1979 dönemi sonunda 347 bin kişiyi aştığı, bunların % 83'ünün erkek olduğu açıklandı. Sözü edilen dönemde İş ve İşçi Bulma Kurumu'na başvuran 467,311 kişiden ancak % 30'una iş bulunabildi.

● **MERKEZ BANKASI'nın 1979'un ilk sekiz ayında 388.8 milyon dolar dış kredi kullandığı, bu rakamın geçen yılın eşdöneminde kullanılan dış kredilere oranla % 42,5 fazla olduğu belirlendi.**

● DOKUMA SANAYİİ'nde özel sektör yatırımlarının azalmakta olduğu açıklandı. DPT tarafından gerçekleştirilen bir araştırmada 1978 de 4 milyar lira olan ve bu yıl 4.4 milyara erişmesi beklenen özel sektör dokuma yatırımlarının 1980'de 2 milyar liranın altında kalacağı saptandı. Öte yandan İktisadi Araştırmalar Vakfı'nın düzenlediği toplantıda, dünyada ve Türkiye'de dokuma endüstrisinin durumunu inceleyen Adnan Başer KAFAOĞLU, Türkiye'nin AET dışında da tekstil ürünleri için pazar araması gerektiğini belirtti.

● **YATIRIM MALLARI SANAYİLERİ'nde de özel sektör yatırımlarının gelecek yıl % 21 gerileyerek 7 milyar lira dolayına düşeceği ileri sürüldü.**

EYLÜL AYI İŞÇİ DÖVİZ GİRDİSİ GEÇEN YILA GÖRE % 114.6 ARTTI :

Eylül ayında Türkiyeye giren işçi dövizinin toplam olarak 110.7 milyon dolar olduğu öğrenilmiştir. Böylece yılın ilk dokuz ayı boyunca gerçekleşen işçi dövizi girdisi, toplam 1.4 milyar dolara ulaşmaktadır. Yetkililer durumun böyle devam etmesi durumunda, yıl sonunda 2 milyar dolara yakın işçi dövizi sağlanabileceğini söylemişlerdir.

Öte yandan 1979 Ocak - Eylül döneminde Türkiye'nin sağladığı işçi dövizi girdisinin, geçtiğimiz yılın eş döneminde gerçekleşmiş olan 657.7 milyon dolar tutarındaki dövize oranla % 114.6 daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. Bu arada, 1978 Eylül ayınıda, 1979 Eylül'üne oranla daha fazla işçi dövizi girdisi olduğu da görülmektedir. Geçtiğimiz yılın Eylül ayında gerçekleşen işçi dövizi girdisi, 119.2 milyon dolar tutarındaydı.

ENERJİ SORUNU

● TÜRKİYE'DEKİ ELEKTRİK AÇIĞI GÜN GEÇTİKÇE ARTIYOR...

● AMPULÜN KEŞFİNİN YÜZÜNCÜ YILDÖNÜMÜNDE, TÜRKİYE'DE AMPUL'DE YOK...

TMMO'ne bağlı Elektrik Mühendisleri Odası Merkez Şube Yönetim Kurulları ve Temsilcilerinin katıldığı üç gün süreli toplantılar sonunda yapılan açıklamada, Türkiye'nin kendisine yetecek kadar elektrik enerjisi bulunmadığı ve günlük enerji açığımızın günde yaklaşık 9 milyon kilovatsaatı bulduğu belirlenmiştir.

Açıklamada, 1979 Mart ayından bu yana yapılan elektrik kısıntılarıyla giderilmesine çalışılan bu açığın kış aylarına girdiğimiz bu günlerde, özellikle barajlardaki su düzeylerinin düşmesi neticesinde daha da fazlalaştığı kaydedilmiş ve «Bu gün güç olarak 650 700 mw tutarındaki enerji açığı bir Ambarlı Santralı demektir» denilmiştir.

Enerji alanında yapılan hatalı savurganlıkların önde gelenine halkın karanlıkta kalması pahasına üretken olmayan sanayiye savurganca verilen elektrik üretiminin yol açtığı buna ısrarla devam edildiği belirtilerek verilen bu enerjinin de üretimin yüzde 75'i olduğu öne sürülmektedir.

Yapılan hatalı tutumlara son verilmesi istenen açıklamada nükleer enerji santrallarının da yapımına girişilmesinin Türkiye açısından olumlu bir girişim olmadığı görüşü savunularak bu yolla dışa bağımlılıktan kurtulamayacağımız anlamına geldiği bildirilmiştir.

Öte yandan, elektrik üretiminde hedeflere varılamaması ve ihtiyacı karşılayacak üretimin yapılamaması nedeniyle başlayan elektrik kesintilerinin altı ay daha süreceği belirtiliyor. Barajlarda su kodunun altına inilmesi linyitle çalışan santrallerde yedekparça yokluğu yüzünden tam kapasite ile çalışılamadığı bu nedenle de 1979'un sekiz aylık döneminde elektrik üretiminin hedeflenenden 1 milyar 588 milyon kilovat saat eksik gerçekleştiği ifade ediliyor.

Türkiye Elektrik Kurumu raporlarında yer alan bilgilere göre linyitle çalışan Seyitömer ve Tunçbilek santrallerinde yüzde 75 verimle çalışılabildi ve yılın ilk sekiz ayında 597 milyon kilovat saatlik eksik üretim yapılabildi.

Hidrolik santrallerin fazla çalıştırılmasından ötürü barajlarda su kodunun üretimin durdurulması noktasına geldiğini belriten ilgililer bu durumun da elektrik üretiminde hedeflere varılmasını zorlaştırdığını belirtiyorlar.

●

DÜNYA'DAKİ ELEKTRİĞİN YÜZDE 79 UNU AVRUPA EKONOMİK KOMİSYONUNA BAĞLI ÜLKELER ÜRETİYOR

ELEKTRİK TÜKETİMİ NORVEÇ'TE KİŞİ BAŞINA 18 BİN, TÜRKİYE'DE İSE 476 KİLOVATSAAT

1978'de dünyada üretilen elektrik enerjisinin yüzde 78.8'i Avrupa Ekonomik Komisyonu'na (ECE) bağlı ülkelerce tüketilmekte.

Bu oranın 1977 yılında yüzde 78.3 olduğu açıklandı. Komisyona bağlı ülkelerde elektrik tüketiminin ortalama olarak, 6.561 milyar kw ten 7.750 milyar kw saate yükseldiği bildirildi.

Komisyonun, 1980 yılı başlarında, 21 - 25 ocak tarihlerinde yapılacak toplantısı için derlenen rapora göre, «ECE» ülkelerince 1978'de tüketilen elektrik miktarları 1977 yılına oranla şöyle :

Avrupa ülkeleri yüzde 4.8, ABD yüzde 2,6 Kanada yüzde 5.7

1977 sonuçlarına göre, «ECE» ülkelerinde kişi başına düşen ortalama elektrik tüketimi, 5.437 kw saat.

Söz konusu ülkeler arasında Norveç, 17.907 kw saatle kişi başına düşen elektrik tüketimi listesinde başı çekmekte. Norveç'i izleyen ülkeler, Kanada, İzlanda, İsveç, ABD, Lüksemburg Finlandiya ve İsviçre'dir. Türkiye'de kişi başına düşen elektrik tüketimi ise 476 kw saat olarak saptandı.

EDİSON'UN AMPULÜ BULUŞUNUN YÜZÜNCÜ YILI KUTLANDI

Edison tarafından 1879 yılında keşfedilen ampulün 100. yıldönümü Amerika'da törenlerle kutlandı. Törenler sırasında Washington'daki bir müzede dünyanın ilk ampulü de sergilendi.

Thomas Edison'un bulduğu ampülün yüzüncü yıldönümü nedeniyle Washington'daki Smihtsonian Enstitüsü'nün Ulusal Tarih ve Teknoloji Müzesi'nde bir sergi açıldı. Bu sergide Edison'un bulduğu ampül ilk şekliyle yeralmakta.

Ampul, Amerika'da yüzüncü yıl dönümünü kutlarken ülkemizde ise hala sıkıntısı çekilen tüketim maddelerinin başında gelmekte, ne zaman bollaşacağı ise bilinmemekte.

Ampülün bir diğer ilginç yanı ise Edison tarafından keşfedildiğinde elektrik akımını oluşturan elektronların o zamanlar bilinmemesiydi. Edison artı ve eksi kutuplar arasında bir elektrik akımı bulunduğunu anlamış, ancak bunu oluşturan atomun parçalarının keşfi için aradan çok uzun yılların geçmesi gerekmişti.

BURHAN DODANLI

GEL DE ŞU EDİSON'A KIZMA...

Soğuk Amerikan esprileri vardır. Hani dinledikten sonra, nezaketen sırıtırsınız ya? İşte onlara benzer biri, son günlerde galiba şöyle :

— Bana bak, haberin var mı, Edison ampul bulmuş!

— Deme yahu? Nereden bulmuş, haber verse de biz de bulsak. Araya araya imanımız gevredi.,

— (Karşılıklı sırıtmalar.)

Şaka maka bir yana da, hemen esasa dönersek, şu Thomas Edison'a kızmamak elde değil.

A be kardeşim, iki gözüm Edison! Bulacak başka bir şey bulamadın mı da, başımıza dert açtın Bulduğun şeye bak? Ampul... Bir de seni büyük adamlar sınıfına yazmışlar. Büyük adam dediğin biraz ileri görüşlü olmalı. Di mi ya?

Ama sen ne yaptın? Mektebi astıktan sonra, can sıkıntısından sağı solu karıştıra karıştıra 100 sene evvel, ampul denen nesneyi buldun. İş mi yani? Amerika'da olduktan kelli dedem de bulur. Sıkıysa gel, Türkiye'de ampulü bul da görelim mucitliğini... Bir asır önce bulduğunu halâ arıyoruz. Yazık günah deel mi bize?

Sonra senin hiç işin gücün yok muydu Allahaşkına? Ampul da nereden aklına geldi? Ne güzel gaz lâmbası ile, mumla, fitille aydınlanıyordu millet. Düşünmedin mi ki, «Ben bu ampülü neyim buluyorum, emme velâkin 100 sene sonra ya Türkiye'de bulunamazsa...» diye. Bu senin yaptığına ne dirler bizim köyde biliyor musun? Hadi söylemeyim de akşam akşam gönlün kırılmasın. Zâti bu ampül belâsını bulana kadar mahallen de çıkardığın yangınlar ve patlamalar yüzünden konu komşudan epey zılgıt yemişşin bir de bizden yeme! Sen sen ol Thomas Edison, şâyet yeniden dünyaya avdet buyurursan yüzde yüz Türk Malı olmayan şeylerden sakın bulma!

Bak el oğlu bizim buralarda çeşit çeşit silâh bulmuş, hiç sıkıntısını çekiyor muyuz? Ciklet bulmuş, esrar - eroin bulmuş, Kent bulmuş Malboro bulmuş... Kuru fasülyeyi, taze soğanı icad edenlere hiç sözümüz var mı? Var mı bunların bizde sıkıntısı? Hatta ve dahi, ara sıra tüpgaz, dahası var, döviz, bilem bulabiliyoruz da ampule gelince mümkünü yok...

Pekala, şimdi biz ampulsüz ne yaparız? Nasıl okur, nasıl yazarız? Yani şimdi bazı semtlerde elektriğin kesilmesiyle yanması arasında ne gibi bir fark kalıyor? Söyler misin Sayın Bay Thomas Edison? Bundan, sen değil de, kim sorumlu acep? Ampulsüz olunca her yer karanlık... O itibarla geceleri balkona çıkıp silâh milâh atılmıyorsa, «Heryer karanlık, pürnür o mevki...» şarkısını söylüyoruz. Pürnur olan mevkinin de neresi olduğunu pek bildiğimiz yok ya? Ama olsun, gene de âdet üzere, karanlıkta türkü çağırmak bayağı hoşumuza gidiyor.

Bizi karanlıkta türkü çağırtmaya kimin ne hakkı var? Demokrasi olan bir memlekette kimse zorla karanlıkta öpülemez... pardon türkü çağırmaya zorlanamaz. Tamam mı Sayın Bay Thomas Edison?

Türk-İş Genel Başkanı Denizcier, Amerikan Sendikalar Birliği (AFL-CIO) Genel Kurulu Dolayısıyla Amerika'ya Gitti.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı İbrahim DENİZCİER'in başkanlığında bir heyet, Amerikan Sendikalar Birliği (AFL - CIO)'nin 15 Kasım tarihinde Washington'da yapılacak olağan Genel Kurul toplantısında hazır bulunmak üzere Amerika Birleşik Devletleri'ne gitmiştir.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı İbrahim DENİZCİER'in Amerikan Sendikalar Birliği (AFL - CIO) Genel Kurul toplantısında, kendisine TÜRK-İŞ Genel Başkan Vekili ve Türk Deniz Ulaş-İş Federasyonu Genel Başkanı Emin KUL, TÜRK-İŞ'e bağlı Kıbrıs TÜRK-SEN Genel Başkanı Necati TAŞKIN ve bazı uzmanlar da refakat etmektedir.

ICFTU GENEL SEKRETERİ OTTO KERSTEN'İN BU GENEL KURULDA DA SEÇİLME ŞANSI YÜKSEK

CARTER'İN SENDİKACILAR ONURUNA KOKTEYLİ

Amerikan Sendikalar Birliği Genel Kurulunun, yıllardanberi bu kuruluşun Genel Başkanlığını yapmakta olan George Meany'nin sendikacılığı ve Genel Başkanlığı bırakması dolayısıyla büyük ilgi topladığı, her kıt'adan ve ülkeden sendikacıların bu toplantıda hazır bulunacakları bildirilmiştir.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı İbrahim DENİZCİER, Genel Başkan Vekili Emin KUL ile Kıbrıs TÜRK-SEN Genel Başkanı Necati TAŞKIN ve TÜRK-İŞ uzmanları bu Genel Kurulu izleyeceklerdir.

Bu arada, AFL - CIO Genel Kurul toplantısı dolayısıyla, A.B.D. Başkanı Jimmy CARTER'in konuk sendikacılar onuruna Beyaz Saray'da bir kokteyl vereceği ve TÜRK-İŞ Genel Başkanı İbrahim DENİZCİER'le de görüşeceği öğrenilmiştir.

TÜRK-İŞ'İN DE ÜYESİ BULUNDUĞU, HÜR DÜNYA İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU (ICFTU) 12 NCİ DÜNYA GENEL KURULU 19 KASIM'DA MADRİD'DE BAŞLIYOR...

TÜRK-İŞ Genel Başkanı İbrahim DENİZCİER, AFL - CIO Genel Kurulundan sonra, TÜRK-İŞ'in de üyesi bulunduğu Hür Dünya İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU)'nun 19 Kasım'da Madrid'de yapılacak 12 nci Dünya Genel Kuruluna katılıyor.

ICFTU'nun Madrid'deki toplantısına, TÜRK-İŞ Genel Başkan Vekilleri Şevket YILMAZ ve Emin KUL, TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Kaya ÖZDEMİR, Türk Harb-İş Sendikası Genel Başkanı Kenan DURUKAN ve Teknik Danışman Kutay AKSEL de heyete dahil bulunuyor.

ICFTU Genel Kurul gündeminin en önemli maddesi, dünyadaki işsizlik ve istihdam sorunu ile ilgilidir. ICFTU üyesi bazı kuruluşlar yanında, TÜRK-İŞ de işsizlik ve tam istihdam konusundaki Konfederasyon görüşlerini yansıtan bir raporu ve tam istihdamı gerçekleştirebilecek yöndeki önerilerini genel kurul müzakereleri sırasında açıklıyacak.

TÜRK - İŞ'in, ICFTU KONGRESİNDE SERGİLENECEK AFİŞLERİ HAZIRLANDI..

TÜRK-İŞ'in de üyesi bulunduğu ICFTU (Uluslararası Hür Dünya İşçileri Konfederasyonu)'nun, 19 - 23 Kasım tarihleri arasında Madrid'te düzenlenen 12. nci Genel Kurulunda sergilenmek üzere hazırlanan iki adet büyük boy «TÜRK-İŞ AFİŞ»'i, İspanya'ya gönderildi. Bu afişler, ICFTU Genel Kurulu boyunca diğer üye kuruluşların afişleriyle

SENDİKALARA DA GÖNDERİLDİ

Çeşitli sendikal çalışmalar yanında, seminerler, açık hava toplantıları ve gereken diğer yerlerde kullanılmak üzere, TÜRK-İŞ'i simgeliyecek biçimde hazırlanan bu afişler, TÜRK-İŞ'e bağlı federasyon ve sendika merkezleriyle tüm sendika